

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
3124, 3125, 31266.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Vedno enaki

Ko smo po obsodbe vrednem dogodku v narodni skupščini napisali v »Jutru« nekaj resnih besed, smo to storili pod globokim in žalostnim vtisom, da je na jugoslovanski parlamentarni pozornici zopet prišel do besede argument revolucije. Dali smo izraz občutku, ki mora ob tem dogodku navdajati »sakega patriotičnega, za bodočnost naroda in države zaskrbljenega državljanja. Rekli smo, da se moramo vsi, pa bili na oblasti ali v opoziciji, v tem trenutku še bolj zavedati svojih velikih odgovornosti in svoje dolžnosti, doprinesiti po najboljših močeh, da se izloči brutalna sila kot sredstvo odločitve v narodnih in državnih stvareh in da se neizogibni politični boj vrši z argumenti znanja, izkustva in z notranjo močjo vdanosti nacionalni misli. Smatramo, da smo napisali trezno besedo, ki je zaslužila, ako se na njo odgovarja, trezen in prepričevalen odgovor.

Priznamo pa, da nismo bili presenečeni, ko smo čitali odgovor v »Slovenec«. Gospodi iz Kopitarjeve ulice ni nobena stvar pomembna in resna dovolj, da ne bi veljala prva njihova misel, kako jo izraziti proti domačemu političnemu nasprotniku. Čudili smo se le, da »Slovenec« ne spravlja atentatorja Arnatovića in njegovih tovarišev kar v neposredno zvezo z jugoslovanskimi nacionalnimi krogi iz dravske banovine. Prav blizu temu je že, saj očita »Jutru«, da priobčuje samo najnedobrohotnejše članke in opazke o delu in namerah vodilnih osebnosti današnje vlade, da podpihuje in zastruplja in da je pohorska kampanja razvezala razrušilne sile. Toliko, da ne reče, da so Arnatovići za svoje zločinske namere črpali svoje desperatsko razpoloženje iz »Jutra« in da je pohorska akcija neka protidržavna revolver-ska zarota.

Pri tem ta gospoda natančno ve in pozna stališče tako zvanih pohorcev do politike, ki je obeležena z imenom Jevtića, Pofa in kar je silnih zavedščin, imen in označb. Dobro ji je znano, da je bil Neodvisni klub ustanovljen ravno zato, da se potegne stroga črta na to stran, in morala bi se še spominjati, da so se tako zvani pohorci upali proti tej politiki postaviti na noge v času, ko je ta gospoda pred njo ležala na trebuhu ter obdružujoč veličino g. Jevtića kovala njegovo politiko v zvezde. Mi smo daleč od tega, da bi spravišli Jevtića v kakršnokoli zvezo z dejanjem poslanca Arnatovića, toda notorično je, da je baš Neodvisni klub od vsega početka svaril — in to na levo in na desno — ter pozival k treznosti, ko so se nasprotje v narodni skupščini vedno bolj zapletala in ostrila.

Kar se pa našega »nedobrohotnega« pisanja tiče, moramo pa že reči, da smo prave ovčice v primeri z gospodo v Kopitarjevi ulici v času, ko je bila v opoziciji, in da tako nedobrohotnega razpravljanja težkih in delikatnih problemov, kakor ga nedeljo za nedeljo čitamo v »Slovenec« izpod peresa Frtačkovih Gustlov, »Jutro« v svojih stolpcih še ni objavilo. Za mačjo politiko, ki spredaj liže, zadaj pa s svojimi kremplji na vse strani praska, nismo dovolj pokvarjeni in previško cenimo nacionalni in državni interes brez ozira na to, ali nam je vlada, ki je na krmilu, všeč ali ne. Če smo tu in tam citirali Frtačkovoga Gustla ali Kurenčkovoga Nežo, pa enkrat ali drugič opozorili na razliko med dejanji doma in besedami drugod, nismo nikogar zastrupljali, temveč smo doprinesli samo svoj delež k spoznavanju politične morale današnjih dni.

V ostalem se najnovejši »Slovenec« politični pamflet vredno in dosledno pridružuje drugim političnim argumentom gospode iz palače ob Zmajskem mostu proti nacionalnim ljudem in njihovi politiki. Dolge mesece nas je »Slovenec« proglasal za člane neke frama-zonske zarote, ki bi hotela v Jugoslaviji pobiti vse, kar je vernega in porušiti menda vse cerkve in samostane. Ker v naših vrstah framazozon ni in ker je Kranjec vendarle prepameten, da bi nasedal abotnim izsledkom te čudovite križarske vojne, je prišla gospoda z drugim absurdom. Akoravno niti v sedanjosti, niti v preteklosti ravno nacionalni ljudje in državni banovini niso imeli nikakih zvez s komunizmom, nego je baš nasprotno komunistična agitacija v vsi silo svoje propagande podpirala vsak separatističen pokret, in akoravno so ravno drugi, a ne jugoslovanski nacionalisti v preteklosti živeli v dosti intimnih odnosih s komunizmom in so v imenu svobode napadali in pešali vsak ostrejši ukrep proti boljševiški nevarnosti. Isti kot izliv terorističnega nacionalizma, je naenkrat povodim občinskih volitev v nekaterih naših kmečkih občinah in pa povodom kraha klerofasistov v Španiji prišla proti ljudem jugoslovanske nacionalistične orientacije kampanja, da so prav za prav prikriti komunisti. Toliko, da je »Jutro« ušlo nevarnosti in da ga Kopitarjeva ulica ni proglasila za glavni organ španskih boljševikov. Tudi to je bilo za najbolj naivne med naivnimi nekoliko preveč in ta kampanja se je vtopila ob smehu naše javno-

Francija: NOBENIH POGAJANJ

Francoski ministrski predsednik Sarraut odklanja spomenico nemške vlade kot nesprejemljivo

Pariz, 9. marca d. V poslanski francoski narodni skupščini je govoril snoci po radiu je ministrski predsednik Sarraut izjavil, da je Nemčija v vsakem pogledu prekršila svoje obveznosti ter je označil stališče francoske vlade glede na postopanje nemške vlade takole:

Francija vztraja na lokarnski pogodbi

Nemška vlada je v soboto predlagala po prekršitvi svojih obveznosti nve obveznosti. Na te predloge ne morem pristati.

Predvsem zato ker nam dvojni primer enostranske zavrnitve svesen prevzetih obveznosti po nemški vladi v teku enega leta nikakor ne more vzbuditi zaupanja do novih nemških predlogov.

Drugi razlog je še bolj jase. Z omarova-ževanjem nesporne pravice je nemška vlada poslala znatne vojaške sile v demilitarizirani pas, ne da bi prej sporočila svojo namero, pri čemer se je samovoljno oprostila slovesno prevzetih obveznosti.

Postavili so nas na najbolj brutalen način pred izvršeno dejstvo. Ne more biti nobenega miru v Evropi in ne more biti nobenih mednarodnih odnosov, če se bo ta metoda posplošila.

Francoska vlada je trdno odločena, da se ne umakne pred grožnjami Zgolj okoliščin, da so nemški vojski s prekršitvijo slovesnih obveznosti zasedli trgovce Rena, preprečuje vsako istočasno pogajanje.

Ko sem v imenu francoske vlade tehtno premislil nastali položaj, izjavljam, da vzdržujemo bistvena jamstva za francosko in belgijsko varnost, ki sta ju francoska in angleška vlada potrdili v lokarnskem dogovoru. Nikakor nismo pripravljeni da bi dopustili Strasbourg v območje ognja nemških topov.

Lokarnska pogodba določa, da se ima z njenimi prekršitvami baviti svet Društva narodov. Na drugi strani je nedopustno, da bi se med podpisnicami lokarnske pogodbe takoj pričela izmenjava naziranj. Naša stvar je pravična in močna. Ko jo branimo, se zavedamo, da zagovarjamo obenem s svojo usodo bistveni element evropskega mira.

Nemška vlada je zopet prezrla, da izigine v vsakem resnem trenutku naše zgodovine vsakršno nesoglasje in da se takoj strnejo vse francoske stranke v neomajni volji za obrambo neodvisnosti in varnosti Francije.

Da bi se zboljšali nemško-francoski odnošaji je nemška vlada podvzela pobudo za predloge, ki so leta 1925. dovedli v Locarno do zaključitve porenjskega pakta. Spoštovanje po tej pogodbi prevzetih obveznosti je se obvezal s pridržkom glede na sklepe določitve sveta Društva narodov, da bosta nudili pomoč državi, v katere škodo bi bila ta pogodba prekršena, zlasti pa v primeru prekršitve določb o demilitarizaciji Porenja.

To je pomenilo za Evropo, kakor tudi za nemško-francoske odnose v gotovi meri pričetek nove dobe. Predstava izpraznitev zasedenega ozemlja v Porenju je bila pospešena in zasedba, ki bi morala trajati do leta 1935, je bila končana leta 1930. Za bodočnost naj bi zadostovala lokarnska pogodba.

Nemške besede in dejanja

Izkušnje zahtevajo previdnost in naš narod je bil že mnogokrat razočaran. Razen tega so bila dejanja Nemčije v zadnjih letih pogosto v očitnem nasprotju z njenimi besedami. Nemčija je izjavljala da je prežeta z miroljubnimi nameni, zapustila je pa v velikem hrupu razorožitveno konferenco in izstopila iz Društva narodov. V prihodnjem letu je vpeljala splošno vojaško dolžnost ter ustvarila z gigantskimi napor v kratkem času zopet veliko vojsko.

Zaman smo ponujali Nemčiji naj bi zavzela svoje mesto v sistemih kolektivne varnosti v Evropi. Zaman smo ponujali že 6 mesecev nemški vladi pričetek pogajanj za zaključitev letalskega pakta. Kolikorkrat sta Pariz ali London ponudila pogajanja se je Berlin izmaknil.

Od konca januarja je moja vlada dajala zanesljive dokaze, da bi rada pričela z Nemčijo splošno pogajanja za likvidacijo nakopičenih nasprotstev. To željo je izrazil javno v poslanski zbornici tudi francoski zunanji minister. Pred približno 10 dnevi je objavil eden izmed pariških listov razgovor z nemškim državnim kancelarjem, ki je vseboval patetičen poziv k nemško-francoskemu sporazumu.

Čeprav je bil ta intervju razmeroma negotovnega značaja, je vendar vzbudil pozornost francoske vlade. Že naslednjega dne je bilo francoskemu poslaniku v Berlinu naročeno, naj zahteva nujno avdienco pri državnem kancelarju ter ga naprosi, naj pove točno, na kateri podlagi vidi možnost za uredničenje zblizanja. Francoski poslanik je to

sti. Ali gospodje še vedno niso iztrežnjeni. Njihovo sovraštvo jim je že tako zamagljalo razum in oči, da nasprotnika obkladajo z najobčnejšimi posvkami. In »Slovenec« debelo tiska na adresu pohorcev »Razbojnik«, čeprav psovko nato v tekstu res strahopetno polaga v usta nekega neznanega in nikjer drugod zabeleženega medicinarja v narodni skupščini.

Revolverski strelji v našem parlamentu so žalosten pojav. Ali komentarji, kakršne objavlja »Slovenec«, ne pričajo o zavesti, da bi se morali iz takega pojava vsi nekaj naučiti. Kakor se zatrjuje, bo vlada po odobritvi proračuna pristopila k uvedbi svobodoljubnega tiskovnega zakona, takrat se bomo s »Slovenec« lahko še o marsičem temeljito pomenili.

naročilo takoj izvršil. Ko ga je 2. marca v prisotnosti nemškega zunanjega ministra sprejel državni kancelar Adolf Hitler, mu je bilo rečeno, da bodo ta vprašanja proučili ter predložili francoski vladi v kratkem predloge točnejšega značaja. Zaradi olajšanja razprav je prosila nemška vlada, naj bi se obisk francoskega poslanika za enkrat obdržal v tajnosti. Tej želji je bilo suturezo.

Ta razgovor je sedaj prvič objavljen. V takem položaju je bilo francoskemu poslaniku v soboto sporočena spomenica s katero nemška vlada na enostranski način zavrta lokarnsko pogodbo in napoveduje svoj namen, da izvede takoj ta svoj sklep.

Sklicevanje na ruski pakt le prazna pretveza

Da bi opravičila svoje postopanje se sklicuje nemška vlada na francosko-ruski pakt o medsebojni pomoči ter razširja v ta namen povsem neresnično in na francoski strani že ponovno ovrženo tolmačenje po katerem je pakt z Rusijo nezdružljiv z lokarnsko pogodbo. Da gre tu le za prazno pretvezo, je razvidno že iz dejstva, da je Hitler neposredno po zaključitvi francosko-ruskega pakta v svojem govoru dne 21. maja leta 1935, izjavil, da je nemška vlada pripravljena spoštovati določbe o demilitarizaciji porenjskega pasu in da vidi v tem svoj prispevek za pomirjenje Evrope.

Nemška vlada je prezrla tudi te izjave, ki jih je napravila francoska vlada glede na francosko-ruski pakt že približno pred enim letom s popolnim pristankom drugih podpisnic lokarnske pogodbe. Ostale signatarne sile, ki ih e Nemčija konzultirala že meseca maja, so soglasno izjavile, da določbe francosko-ruske pogodbe nikakor ne predstavljajo kršitve obveznosti lokarnskega pakta.

Ko je francoski poslanik v Berlinu vprašal v soboto ali predstavlja spomenica s katero se enostransko zavrta tako slovesno sklenjena pogodba, objavljeni odgovor na francosko demaršo, ki naj bi preciziral konkretne osnove za nemško-francosko zblizanje, mu je bilo rečeno, da navaja nemška spomenica dejanske osnove, na katerih bi se mogla kasneje pričeti plodna pogajanja.

Dejal sem že, da nikakor ni vzdržljiva podlaga, na katero se pije tem Nemčija »kljuje, in čeprav bi bila, bi nemška vlada nikakor ne imela pravice postavljati samo sebe za sodnika.

Lokarnska pogodba izrecno določa za primer, če bi prišlo med dvema državama do nasprotja, o katerem bi se ne mogli sporazumeti, da se morata obrniti na enega izmed garantov ali pa na posredovalni odbor. Nemška vlada bi mogla pozvati za posredovanje tudi mednarodno razsodišče v Haagu. Saj smo že odkrito pred približno dvema tednoma izjavili, da smo sami pripravljeni potrditi se razsodišču te ustanove.

Tudi nemška vlada bi se mogla obrniti na kak posredovalni odbor. Tega pa ni storila. Zato j etudi v tem pogledu prekršila svoje obveznosti. Nihče, niti v Nemčiji ne bo mogel oporekati, da so okoliščine napravile zato potrebno posebno akcijo.

Varnostni ukrepi Francije

Pariz, 9. marca d. Povsem neodvisno pritombo na svet Društva narodov proti prekršitvi versajske mirovne pogodbe in proti odpovedi lokarnskega pakta bodo francoske oblasti izvedle vse potrebne varnostne ukrepe. Z današnjim dnem so bile izvedene določbe za zaščito varnosti Francije. Utrdbe ob meji so zasedle za tak primer določene posadke, vsi vojaški dopusti so bili prekinjeni in dopustniki pozvani zopet v službo. Kljub temu pa še n govoru o tem, da bi vpolkicali rezerviste ali mobilizirali mlajše letnike.

Kakor poročajo, je tudi belgijska vlada izvedla primerne varnostne ukrepe ter ojačila obmejne posadke

Danes vladna izjava v parlamentu

Pariz, 9. marca. AA. V zvezi z pozivom, ki ga je snoci predsednik francoske vlade sporočil francoskemu narodu, ko ga je pozval k slogi, in ki je bil nato preveden v angleški, španski, italijanski in nemški jezik, je dobila agencija Havas z uradnega mesta pooblastilo za izjavo, da Sarraut ne bo odgodil roka francoskih volitev in tudi ne bo preosnoval francoske vlade v tem smislu, da bi se ustanovila vlada nacionalne unije. Trenutno okoliščine ne opravčujejo takega koraka. Francoska vlada hoče izvršiti svojo dolžnost v sedanjih težavah hladnokrvno in odločno, ker računa na podporo vsega francoskega javnega mnjenja in prav tako tudi na pomoč parlamenta. Vlada bo jutri podala poročilo v obeh zbornicah o Hitlerjevem koraku in njegovih posledicah in prav tako o razvoju mednarodnega položaja, vendar pa bo Sarraut odbil vsako razpravo o interpelacijah o tem vprašanju, ker smatra, da v tem trenutku ni na mestu, ko je odgovorna vlada že podvzela vse diplomatske korake, potrebne da se uradno po DIN obsodi nemška kršitev pogodb, ki in mora vsa Francija samo obsojati.

Odmev v Nemčiji

Berlin, 9. marca. AA. Nemški uradni krogi se še niso uradno izrazili glede na smotno izjavo predsednika francoske vlade Alberta Sarrauta. Le »Völkischer Beobachter«, glavni organ narodno socialistič-

ne stranke priobčuje članek, v katerem pravi med drugim:

Francija vztraja v celoti na prejšnji politični mentalnosti in misli, da bo s takšnim stališčem mogla odložiti z dnevnega reda predloge voditelja rajha. Batj se je, da bo Francija, če bo trdovratno vztrajala pri takšnem zadržanju, po malem ostala popolnoma osamljena.

Drugi, zmernejši nemški krogi pa kritičneje opazujejo položaj. Priznavajo, da je Francija ohranila popolno hladnokrvnost in da ne kaže nikakega paničnega razpoloženja. Predvsem Francija ne misli odgovoriti na nemški sklep s kakšnimi nepremišljenimi vojaškimi ukrepi. Toda to je obenem tudi vse, kar se more reči o francoski zmernosti. V načelu ostaja Francija trdovratna in se noče pogajati. Priznati je treba, da je sklep Francije, da se obrne na svet DN, zelo resna stvar, obžalovati pa je treba, da francoski uradni krogi tako odločno odklanjajo Hitlerjeve predloge, da nečejo o njih niti debatirati.

Sestanek sveta DN bo v petek

Zeneva, 9. marca. Odbor trinajstoric, ki bi se moral sestati v torek, se bo sestel šele v sredo.

Svet Društva narodov, ki je bil prvotno sklican za torek, se bo sestel v petek 13.

Konferenca velesil v Parizu

Umik nemške vojske iz Porenja v 8 dneh, ali pa bo Francija predlagala sankcije proti Nemčiji

Pariz, 9. marca. o. Čeprav se je pojavila želja, da bi se odgodila ratifikacija francosko-ruskega pakta, v senatu, je sedaj glede na zadnje dogodke že gotovo, da bo Flandin za vsako ceno zahteval, da senat že v četrtek ratificira francosko-ruski pakt, tako da bo lahko zunanji minister takoj po ratifikaciji pakta popolnito odstopal v Zenevo. V petek se sestane svet Društva narodov, da na osnovi francoske note razpravlja o kršitvi lokarnske pogodbe po Nemčiji. Paul Boncour odpotuje že jutri v Zenevo, da pripravi vse potrebno za to sejo sveta, ki se je bo udeležili glavni zastopniki evropskih držav, med njimi tudi Beck, Litvinov, Titulescu, Ruždi Aras in drugi.

Največja pozornost pa vlada za enkrat za jutrišnji sestanek zastopnikov držav, ki so podpisale lokarnski pakt. V Pariz pride ta Eden in Van Zeeland. Anglijo bo zastopal na tej konferenci zunanji minister Eden, Italijo pa poslanik Cerutti. Na konferenci bodo zastopniki Anglije, Francije,

t. m., da lahko pridejo vse delegacije pravočasno v Zenevo. Rusijo bo zastopal Litvinov, Turčijo Ruždi Aras, Rumunijo Titulescu in Poljsko najbrž Beck.

Nemčija se ne bo udeležila seje

Zeneva, 9. marca. AA. Besedilo brzojavke francoske vlade je tajništvo DN takoj dostavilo državam, članicam sveta Društva narodov, kakor tudi belgijski in nemški vladi. Nemčiji so dostavili noto francoske vlade v skladu z dosedanjimi običaji, posebno pa na podlagi čl. 17 pakta DN. Tajništvo DN je podčrtalo, da Nemčija lahko sodeluje na seji sveta Društva narodov, da bi tako lahko branila svoje stališče. Prevladuje pa prepričanje, da bo nemška vlada to odbila.

Ukinitve internacionalizacije nemških rek

Berlin, 9. marca. g. Kakor se zatrjuje, nemška vlada resno razmišlja tudi vprašanje ukinitve internacionalizacije nemških rek, kakor je bilo določeno v versajski mirovni pogodbi. Obvestila je že prizadele tuje vlade, da bo Nemčija odsele na internacionaliziranih rekah izvajala svo pravo suverenost in da v bodoče ne bodo moge več poskovati mednarodne paroplovne komisije, v kolikor je bilo urejeno njihovo delovanje do sedaj na nemškem državnem ozemlju.

Italije in Belgije razložili stališča svojih vlad glede vojaške zasedbe Porenja, ki jih bodo konkretizirali še posebej na sestanku sveta Društva narodov v petek dopoldne.

Iz Berlina je prispela med tem senzacionalna vest, da namerava francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet podati ostavko v znak protesta proti postopanju nemške vlade, ki ga je postavila enostavno pred izvršeno dejstvo.

Parlamentarni krogi zatrjujejo, da bo Francija zahtevala od Nemčije, naj pred pričetkom vsakršnih nadaljnjih pogajanj odnosno v 8 dneh umakne svojo vojsko iz Porenja. V nasprotnem primeru bo francoska vlada v Zenevi zahtevala, da se tudi proti Nemčiji izvajajo gospodarske in finančne sankcije. Pri tem Francija računa na podporo Male antante, Balkanske zveze in Rusije.

Vsekakor je razvoj položaja odvisen od Anglije, ki se ji bodo gotovo priključile vse ostale nevtralne države.

Eden o položaju

London, 9. marca. w. Zunanji minister Eden je imel popoldne v spodnji zbornici daljši ekspozice o položaju, ki je nastal po sobotnih dogodkih. V uvodu je ugotovil, da je dne 6. marca predlagal nemški vladi pogajanja za zaključitev letalske pogodbe. Državni kancelar Hitler je odgovoril, da bi bila zaključitev mogoča šele po izboljšanju mednarodnega položaja.

Kar se tiče nemške spomenice, je Eden pristavil, da glede nje ne more podati nobene izjave, preden ne bo o tem razpravljaj z ostalimi ministri. Nemški postopek pomeni enostranski prelom obveznosti po pogodbi, ki jo je Nemčija sklenila popolnoma prostovoljno. Če bo nemška vlada

vztrajala na sklepih svoje spomenice, je po obstoječih pogodbenih določbah dana možnost razsodiščnega postopanja. Enostranska kršitev pogodbe je napravila na angleško vlado in javnost zelo mučen vtis. Eden je zaključil svojo izjavo z ugotovitvijo, da bo angleška vlada, če bi v dobi, ki bo potrebna za proučitev novega položaja, prišlo do napada na Francijo ali Belgijo, kljub odpovedi pogodbe s strani Nemčije prišločila napadenim državam na pomoč. S to ugotovitvijo hoče angleška vlada preprečiti vsak nesporazum glede njenega stališča nasproti vsem državam — podpisnicam lokarnske pogodbe.

Z abesinskih bojišč

Asmara, 9. marca. o. Čim je italijanska vlada poslala svoj odgovor na poziv odbora trinajstoric, je italijansko vrhovno vodstvo v Asmari poslalo vsem poveljnikom italijanskih čet na obeh frontah brezčasno povelje, da prekinijo sovražstva za ves čas, ko se bodo vršila mirovna pogajanja. Povelje nadalje pravi, da se smejo v tem času le utrjevati zasedene postojanke in graditi njih prometne zveze z zaledjem.

London, 9. marca. o. Tukajšnji politični krogi so z zadovoljstvom sprejeli vest o prekinitvi vojaških operacij na abesinskih frontah. Vsekakor pa se pripoznava, da vzhodno-afriška vojna še ne bo tako kmalu zaključena.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 9. marca. AA. Agencija Stefani je objavila naslednji uradni komunik št. 150: Naše izgube v drugi bitki v Tombienu in v bitki v Širi so: 19 oficirjev mrtvih 67 ranjenih, vojakov je padlo 272, ranjenih je bilo 980, 33 jih pogrešajo.

Sovražne izgube so zelo velike in znašajo okrog 15.000 padlih in ranjenih.

Na etrejskem bojišču se nadaljuje intenzivna organizacija zavzetih ozemelj s posebnim ozirom na nadaljnji razvoj operacij. Oddelki drugega armadnega zbora nadaljujejo s čiščenjem bojišča. Zaplečli so mnogo materijala vsake vrste, med drugim tudi mnogo letin in odlikovanj, ki jih je ras Kasa skril med begom v so-

ko jamo. Na somalskem bojišču ni bilo pomembnih dogodkov.

Premirja še ni

Rim, 9. marca. AA. Davi je uradni zastopnik zunanjega ministrstva sporočil novinarjem:

V vzhodni Afriki ni ne premirja ne ustavitve sovražnosti. Letalce smo poklicali na njihova oporišča iz čisto vojaških razlogov. Šli bomo dalje.

Začasna ustavitev letalskih napadov

Asmara, 9. marca. AA. Havas poroča: V zvezi z italijanskim odgovorom, ki je bil poslan v Zenevo, je italijansko vrhovno poveljstvo sklenilo, da se bo vsaj nekaj časa vzdržalo vsake akcije, ki bi imela ofenziven značaj, in bo predvsem opotisko bombardiranje iz zraka.

Hirotov kabinet

Tokio, 9. marca. AA. Nova japonska vlada je sestavljena takole:

Ministrski predsednik in zunanji minister Hirota, notranji minister Ušio, finančna Saba, vojna general Terauči, mornarični minister Nagano, pošte Hajaši, prosveta Mikami, poljedelstvo Šimada, trgovina Tanomogi, gradbe Maeda, promet Kavasaki, kolonije Nagata. Glavni tiskni minister: Koga. Glavni tiskni minister: Koga.

Seja narodne skupščine

Izročitev posl. Arnautovića — Notranji minister zahteva še izročitev ostalih aretiranih poslancev

Beograd, 9. marca. p. Narodna skupščina je danes nadaljevala proračunsko razpravo, ki bo sedaj tako pospešena, da bo proračun v celoti sprejet najkasneje do srede zvečer, nekar bo takoj dostavljen senatu.

Današnja seja skupščine se je pričela ob 10.35. Ko so prišli v dvorano člani vlade, jih je vodna večina pozdravila z velikimi ovacijami. Po otvoritvi seje in odobravitvi zapisnika je predsednik Čirić najprej prečital ukaz o spremembah v vladi. Poslanci so čitane ukazov poslušali etojte ter so priridili ovacije kraljevim namestnikom in članom vlade.

Zahteva po izročitvi aretiranih poslancev

Pred prehodom na dnevni red je predsednik prečital dopis notranjega ministra dr. Korošca, ki zahteva, da se izroči sedišu poslanci, ki so osumljeni, da so v zvezi z atentatom na narodni skupščini: Dragiša Stojadinović, Radijoje Nanović, Dragiša Milovanović, Mirko Urošević, inž. Nikola Kabin, Jovan Nenadović, Dragoljub Ivanović, Mihajlo Djurović in Vasilje Trbić. Zahteva se je odstopila imunitetnemu odboru z naročilom, da mora jutri dopoldne predložiti plenumu svoje poročilo.

Prva točka dnevnega reda je bilo poročilo imunitetnega odbora glede izročitve nar. posl. Damjana Arnautovića. Imunitetni odbor je soglasno sklenil, da se Arnautovića izroči sodišču. V meniju odobrovalne večine je poročal nar. posl. Sušić, v imenu manjšine pa nar. posl. Milovan Lazarević. Razen njega sta za opozicijo govorila še posl. Kosić in Djurić.

Minister dr. Korošec o poslanski imuniteti

Na kratko je vsem trem opozicijskim govornikom odgovoril predsednik Čirić, nato pa se je prijavil k besedi notranji minister dr. Anton Korošec. Uvodoma je izjavil, da mora v celoti potrditi izjavo predsednika narodne skupščine. Kar se tiče trditve, da so notranji minister odnosno organi njegovega ministristva kršili ustavo in zakone, je dr. Korošec izjavil: Ne vem, ali so ti gospodje čitali ustavo in dotične

zakone, kajti, ako bi bili to storili, ne bi mogli kaj takega trditi. Člen 75 ustave pravi: »Brez soglasja senata ali narodne skupščine se njeni člani za dejanja, storjena v izvrševanju svojega mandata, ne morejo klicati na odgovor, razen če se zasedajo pri zločinu ali kaznivem dejanju.« Omenjeni narodni poslanci pa so bili zasadeni pri zločinu in zaradi tega aretirani. Zato ne more biti govora ne o kršitvi zakona, ne o kršitvi ustave. Člen 110 skupščinskega poslovnika in člen 74 ustave jasno pravita: »Senatori in narodni poslanci ne odgovarjajo za glas, ki so ga dali kot člani narodnega predstavništva. Za vse izjave in postopke pri vršenju svojega mandata na sejah senata ali narodne skupščine, ali v njihovih odločbah ali v posebnih mislih po sklepu senata ali narodne skupščine odgovarjajo senatorji in nar. posl. senatu ali narodni skupščini po določbah poslovnika. Za vse one izjave ali postopke, ki vsebujejo kaznjiva dejanja, senatorji in narodni poslanci odgovarjajo tudi pred rednim sodiščem, ako da senat odnosno narodna skupščina za to svojo odločitev. Sedaj pa pride to, kar je važno za ta primer: »Za uvrde, klevete ali zločine odgovarjajo senatorji in narodni poslanci pred rednim sodiščem tudi brez predhodnega odobrenja senata odnosno narodne skupščine.« Mislim, da nihče ne taji, da se je tu streljalo in da je bil to zločin. Zato imamo pravico po zakonu, da spravimo pred sodišče one, ki so bili sokrivci tega zločina. Kdo more reči, da niso sokrivci oni, ki so prinesli revolverje v klubsko sobo, ki so tem nakopičili kamenje, opako in druge predmete, ki bi mogli služiti kot orožje za izvršitev atentata ali ki bi vsaj izvajali pomoč v narodni skupščini? Oni, ki so dal atentatorju 20 nabojev, ki so preželi, ali se bo atentat izvršil dovolj pazljivo, so po zakonu ravno tako odgovorni, kakor oni, ki bi izvršilec atentata. Kar se tiče obsega njihove krivde, to ni naša stvar, to bo ocenilo sodišče. Mi smo postopali po zakonu in ustavi.

Vladna večina je sprejela izjavo notranjega ministra z odobrenjem in ploskanjem. Pri glasovanju je skupščina soglasno odobrila poročilo imunitetnega odbora, da se nar. posl. Damjan Arnautović izroči sodišču.

Proračun za vojsko in mornarico je bil sprejet soglasno in brez debate

Narodna skupščina je nato prešla na drugo točko dnevnega reda, na podrobno razpravo o proračunu. Prvi je bil danes na vrsti proračun ministristva za vojsko in mornarico. Razpravo je otvoril novi minister vojske in mornarice armijski general Ljubomir Marić z naslednjim ekspozicijem: v svojem ekspoziciji izjavljaj:

Pred vami je predlog novega proračuna za vojsko in mornarico za proračunsko leto 1936/37. Proračunski predlog je sestavljen iz sedemdesetih s svojimi sodelavci, ki so sedaj tudi moji sodelavci. Kakor je znano, so velikost vojaške sile in razvitost njene organizacije ter s tem tudi znesek vzdrževalnih izdatkov in izdatkov za opremo odvisni od mnogih dejstev. Najvažnejša teh dejstev so stanje in razmere, v katerih se država nahaja.

Kraljevina Jugoslavija živi, na kratko povedano, v teh razmerah: To je mlada država, ki se konsolidira in razvija. Njen zemljepisnostrateški in mednarodno-politični položaj je delikaten. Njene meje so razmeroma zelo dolge, večinoma odprte in od prirode nezavarovane. Vse to nam nalaga potrebo, da imamo zadosti močno, prav za prav številčno in moralno čim močnejšo in čim boljše materialno opremljeno vojaško silo. Da lahko zavarujemo mirno in neovirano življenje našega naroda in napredek naše države.

V soglasju z našimi potrebami in razmerami imamo že sedaj dovolj močno in dobro organizirano vojaško silo (Dolgotrajno odobrenje in vzdrževanje: Živela vojska!). To da za njeno vzdrževanje in opremo z vsemi sodobnimi sredstvi, ki so zelo različna in draga, je treba prenesti tudi uspešnejše gnotne žrtve. Brez teh žrtv ni mogoče izhajati, zlasti ne sedaj, ko se po vsem svetu pojavlja strahovita oboroževalna tekma in tekma v opremljenosti vojaške sile s čedalje popolnejšimi sredstvi.

V smislu prejšnjega in v mejah naših možnosti je sestavljen tudi ta predlog našega vojaškega proračuna. Kakor ste videli, znaša proračunski predlog za vojsko in mornarico za leto 1936/37 2.309, milijonov dinarjev. Napram sedanjemu proračunu je zvišan za 51 milijonov. Če pa odbijemo

na novo vnešenih 60 milijonov za izplačilo voznin na državnih železnih in parniških, kar ne pomenja neke nove potrebe, tedaj izhaja, da predloženi proračun ni večji od dosedanjega, marveč celo za 9 milijonov manjši.

Ne smemo pa pozabiti, da pravkar navedeni znesek ni tolikšen, da bi v celoti ustrezal moči in velikosti naše vojaške sile, in njenim potrebam. Dejansko pomeni samo nujno potrebni minimum za redno življenje in uspešno delo našega vojaškega telesa, minimum v okviru naše finančne moči. Zato tega točno odmerjenega vojaškega proračuna ni mogoče znižati niti za najmanjši znesek brez škode za temeljno delo naše vojske in mornarice. Najmanj pa smemo to storiti v sedanjih okolištinah.

Dolžni smo, gospodje poslanci, dati svoji vojski in mornarici, svoji vojaški sili, na katero se zanaša naš narod, vsa potrebna sredstva za njeno življenje, delo in opremo v skladu z zahtevami, ki jih nanjo stavi. (Ploskanje in vzkliki: Tako je!) Le na ta način ji bomo dali potrebne pogoje, da bo v službi kralja in domovine lahko na višini svojih nalog. Materialne žrtve, ki jih doprinese narod in država za našo vojsko in mornarico, pomenijo neobhodno potrebni prispevek za našo varnost. Naša vojska in mornarica pa bo s tem gnotnim zavarovanjem tudi v bodoče čujeta, zanesljiva in sposobna branilka naše zemlje in naroda in najboljša šola za rodoljubno vzgajanje naše mladine. (Splošno in živahno pritrdjevanje.)

Zato vas prosim, da tudi pri tej priliki izkažete naši vojski, na katero se vsi zanašamo, svoje polno zaupanje in da ji dovolite potrebna sredstva za redno življenje in uspešno delo s tem, da ji v celoti potrdite predloženi proračun za leto 1936/37. (Splošno živahno ploskanje in soglasni burji vzkliki: Živela vojska!)

Narodni poslanci so izvajanja vojnega ministra večkrat prekinjali s pritrdjevanjem in odobrenjem, ob koncu pa so priridili dolgotrajne ovacije naši vojski in mornarici. Narodna skupščina je nato med viharimi ovacijami brez debate in z aklamacijsko odobrila proračun za vojsko in mornarico.

Proračun gradbenega ministristva

Sledila je razprava o proračunu ministristva za gradnje. Minister dr. Marko Kožulj je podal obširen ekspozicije, v katerem je med drugim izjavljaj:

V uvodu je minister dr. Marko Kožulj obžaloval, da prometen ministristva za gradnje stalno pada. Pred desetimi leti je znašal še nad 525 milijonov, za leto 1932-33 skoraj 302 milijona, v letošnjem proračunu pa je komaj 154,5 milijona. V desetih letih je bil torej znižan na 70 odstotkov. Vendar ima ministristvo na razpolago posebno leto velike izredne kredite. Poleg 50 milijonov iz državnega fonda za javne dela je odrejenih iz lanskega milijardnega investicijskega posojila 578 milijonov, te dni pa bo zaključenih pri Državni hipotekarni banki še dvojice posojil v skupnem znesku 82 milijonov. Od tega je namenjeno 26,5 milijona za moderno cesto Skopje—Veles—Djevdjevlja—grška meja dva milijona za popravilo del elementarnih nezdgo pokvarjenih cest v vardarske banovini, 4 milijone za dovršitev vodovoda v Kragujevcu, en milijon za obrambni nasip proti poplavi Vardarja v Skoplju. Ostanek je namenjen pred vsem za vodovod v brezvodnih krajih.

Izven rednega proračuna ministristva se dalje gradijo nova palača narodne skup-

ščine, palača Poštne hranilnice v Beogradu in razne zgradbe za ministristvo prosvete in ministristvo socialne politike. V državi imamo 10.000 km državnih cest, za katerih moderno vzdrževanje bi bilo potrebno povprečno po 30.000 Din na 1 km. Leto 1931-32, smo imeli v proračunu še 13.000 Din za km, letos pa imamo samo še 7.500 Din. Na državnih cestah imamo čez 50.000 večjih začasnih objektov, ki bi jih bilo treba normalizirati. Izdelan in odobren je sedaj program, ki predvideva izgraditev novih državnih cest v dolžini 350 km, izdelavo modernega cestnega in mednarodnih cestnih zvezah ter okrog banovinskih središč in industrijskih mest, zgraditev velikih mostov preko plovskih rek.

Minister je nato obširno razpravljaj o izrednih delih. Dolžina našega rečnega omrežja znaša 20.000 km. Od tega odpade na plovne reke 2100 km, na splavne po 2300 km. Za regulacijo teh rek bi bila potrebna skoro cela milijarda dinarjev. Danes pa se moramo v glavnem zadovoljiti da vzdržujemo regulacijske objekte in da zavarujemo obale. Minister je pri tej prilici tudi poudaril, da nam nedovoljna sredstva ne dopuščajo nadaljevanja regulacijskih del niti v najnujnejših slučajih, med katere šteje tudi Savinja pri Celju.

Tudi glede osobja je ministristvo zelo zapostavljeno. Leto 1926, je v resoru bilo še preko 5000 nameščencev. To število je padlo v letošnjem proračunu na 3029. Od tega je 2000 nadzornikov cest, cestarjev itd., ki v glavnem predstavljajo kader stalnih delavcev.

Na koncu je minister dal pregled stanja javnih del z 31. januarjem 1936, na podlagi kreditov iz lanskega milijardnega investicijskega programa. Ministristvo ima za izgraditev velikih mednarodnih cest na razpolago 578 milijonov dinarjev. Iz tega kredita se gradi tudi mednarodna cesta madžarska meja—Novi Sad—Beograd—Kragujevac—Niš—Piroć—Caribrod, ki bo stala 400 milijonov dinarjev.

Drugo veliko javno delo je velika turistična cesta od Sušaka ob podnožju Vele-

bite in ob Jadranskom morju na že sgrajene ceste v srednji in južni Dalmaciji, a od tu zgrajevane ceste ob morju v zetsko banovino in na albansko mejo. Delno se obnavlja mednarodna cesta Beograd—Zagreb—Ljubljana in to na enem delu iz Beograda proti Zagrebu, 25 km ceste iz Zagreba proti Beogradu in istosliko iz Zagreba proti Ljubljani. Vršajo se dela iz Ljubljane proti avstrijski meji in iz Ljubljane preko Maribora in St. Lj. Te ceste vezajo Nemčijo preko Avstrije z Ljubljano, Zagrebom in Beogradom. Gradi se tudi velik most na Savi pri Zagrebu.

V debati so govorili nar. posl. Mihajlo Bošković, Radosav Vučetić in Karlo Gajšek, nakar je narodna skupščina tudi ta proračun odobrila.

Ministristvo za šume in rudnike

Nato je prišel na razpravo še proračun ministristva za šume in rudnike. Minister Djura Janković je podal ekspozicije, v katerem je med drugim omenil:

Celotna produkcija lesa znaša letno v naši državi 16 milijonov kubičnih metrov. Od tega odpade polovica na državne šume. Izvoz lesa igra v našem gospodarstvu veliko vlogo. Italija je do sedaj porabila 60 do 65 odstotkov naše lesne produkcije. Ker so sedaj njene meje zaprte, bo moral izvoz kreniti v druge države. Minister misli, da so v neki meri krivi temu tudi naši izvozniki sami, ker niso še prej računali s to možnostjo in si niso že prej pripravili novih tržišč za slučaj, če se jim bi zaprla dosedanja. Vendar misli, da se bo v tem oziru dalo dosti storiti z našimi prijatelji iz Male antante.

Rudnikovi ima država 12. V njih se dela v primeri s prejšnjimi leti s povečano kapaciteto, a še vedno ne s tisto, s katero bi se moglo delati. Proizvodnja znaša pol milijona ton premoga. Od tega porabi 86 odstotkov državne železnice in druge javne ustanove. Minister je proti neobjavljeni konkurenci državnih rudnikov napram privatnim rudnikom. Enako kakor za državne rudnike skrbi ministristvo tudi za zasebne rudnike.

Minister je dalje navajal, da imamo dva rudnika železne rude. V Ljubiti je odprtih 20 milijonov ton, v Varešu 85 milijonov ton rude. Eksploataira se 200 do 250.000 ton na leto. Več zaenkrat ni mogoče plaširati v inozemstvo. Dočim pa mi železno rudo poceni prodajamo v tujino, uvažamo vsako leto za 200 milijonov dragih izdelkov iz železa. Vlada je ukrenila potrebno, da se zastarela železarna v Zenici razširi in modernizira, da bo lahko delala doma vse železo za domačo potrebo in državno obrambo.

Na koncu je minister napovedal, da bo po reviziji dosedanjega načrta rudarskega zakona predložil enoten rudarski zakon.

V debati so govorili nar. posl. Petar Kosić, Zivota Milovanović Dušan Antonije-

vić, Jovan Milić in Osman Marutović, nakar je bil proračun tega ministristva odobren.

★

Na vrsto je prišel proračun ministristva za pošte. Minister dr. Kaludjerčić je otvoril razpravo z obširnim ekspozicijem.

Po govorih nar. posl. Djordja Jevtića in Tihona Lazarevića je bil proračun poštne ministristva odobren, nakar je predsednik sejo ob 17. zaključil in napovedal prihodnjo za jutri dopoldne ob 8. Prosil je narodne poslance, naj bodo točni, ker mora narodna skupščina jutri končati razpravo o vseh preostalih ministristvih. V sredo pridejo na vrsto državni dohodki in finančni zakon, s čimer bo v narodni skupščini proračunska razprava končana.

Imunitetni odbor

Beograd, 9. marca. p. Takoj po današnji seji narodne skupščine se je sestel imunitetni odbor, da razpravlja o zahtevi notranjega ministra po izročitvi aretiranih narodnih poslancev. Razvila se je daljša razprava, tako da je seja trajala precej dolgo. Tudi opozicijski poslanci so bili v načelu za izročitev sodišču, zahtevali pa so drugačen postopek.

Pri glasovanju je bil predlog vladne večine, naj se aretirani narodni poslanci takoj izroči sodišču, sprejet z 12 proti 3 glasovom, dočim sta se dva poslancev vzdržala glasovanja. Poročilo imunitetnega odbora pride na jutrišnji seji narodne skupščine v razpravo pred prehodom na dnevni red.

Sklicanje senata

Beograd, 9. marca. p. Seja senata je sklicena za petek, 14. t. m. ob 5. popoldne. Na dnevnem redu je določitev dnevnega reda.

Po seji bo imel sejo klub senatorjev JNS, za katero vlada v političnih krogih največje zanimanje, ker bo na tej seji zavzel svoje stališče k najnovejšim političnim dogodkom in bo določil tudi smernice za proračunsko razpravo v senatu.

Dosedanje ugotovitve beograjske preiskave

Podrobne informacije beograjskih listov — Prekrošana noč pred streljanjem v skupščini — Arnautovićevo izpovedbe — Zaslišanje Bogoljuba Jevtića

Včerajšnji beograjski listi objavljajo po informacijah z merodajnih mest naslednje rezultate dosedanje preiskave:

Arnautović je takoj na prvem zaslišanju izjavil, da se je v četrtet popoldne udeležil seje Jevtićevega kluba, ki je trajala do 20. ure in na kateri je bilo baje govora o potrebi, da se za vsako ceno oenogodišnje izglasovanje proračuna. Nato je odšel v gostilnico »Vračarske kazino«, kjer so bili z njim tudi poslanci Dragiša Stojadinović, Dragiša Milovanović, Radijoje Nanović, Vasilij Trbić, Mirko Urošević, Jovan Nenadović, Mihajlo Djurović, Dragoljub Ivanović, inž. Nikola Kabin ter nekaj časa tudi Ješa Protić in Tasa Dinić. V gostilni se je nadaljevala razprava o tem, kaj je treba storiti v narodni skupščini. »Mi moramo na vsak način v skupščini nekaj napraviti, je bilo splošno mišljenje. Iz gostilne sta najprej odšla poslanca Ješa Protić in Tasa Dinić, ostali pa so se kmalu potem napotili v drugo gostilno pri »Zlati liri«. Tam se je ardit razgovor nadaljeval in pričelo se padati tudi besede »Pobili jih bomo«.

Grožnje po nočnih lokalih

Po polnoči se je cela družba preselila v znameniti nočni lokal »Kazbek«. Tja so telefonsko poklicali še posl. Mirko Urošević, ki je bil iz Vračarske kazine odšel domov. Urošević je pri »Kazbeku« potegnil revolver in dejal: »S tem bomo razpravljali v skupščini. Morajo padati glave!« Pri »Kazbeku« je bila tudi druga publika, ki je vse to videla in slišala ter je policija o tem že zaslišala nekaj prič.

Ob treh zjutraj se je družba razdelila. Nekateri so odšli domov, ostali pa so se podali v gostilno »Negotin«, a se tudi začeli kmalu razhajati. Nazadnje sta ostala le še poslanca Arnautović in Nenadović. Oba sta v pijanosti razsajala, razbijala čaše in vplja, da bo v skupščini tekla kri. Nekaj prepišanih gosti so telefonirali po policijo, toda preden so prispeli policijski organi, sta oba poslanca gostilno že zapustila. Nenadović je šel domov, Arnautović pa je odšel v hotel »Krestica«. Da se iztrzi, je tam popil več črnih kav in precej sifona. Nato se je napotil domov, ustavil pa se je še v krčmi »Čelebić«, ki se nahaja v isti hiši kakor njegovo stanovanje. Tudi tam je pil črno kavo.

Okrog 8. zjutraj je Arnautović poklical avtomobil ter se odpravil v gostilno »Posavino« na priistanišče. Kakor navajajo beograjski listi, je ljudem, ki so bili v gostilni, v imenu nekoga govoril: Mi jih bomo ubili! Ob 10. dopoldne se je Arnautović s taksijem odpravil v svoje sta-

novanje. Tam je vzel revolver, ga shranil v mali torbici in se odpravil v skupščino, kjer je najprej odšel v svoj klub, pustil tam svoj površnik in klobuk, revolver pa vtaknil v levi notranji žep svojega suknjaka. Iz kluba je odšel na novinarsko gale-rijo, ne da bi bil v klubu s kom govoril.

Areacije poslancev

Kako so se dogodki v skupščini razvijali, je znano. Policijski agenti, ki so atentatorja odprčili v zaprtim avtomobilu na upravo policije pripovedujejo, da je s stisnjenimi zobmi rekel: »Strahopetci, pustili so me na cedilu. Pustili so me samega, a rekli so, da bodo vsi na seji«. Pri poznejšem zaslišanju je Arnautović potrdil, da se je s svojimi tovariši dogovoril, da bodo skupno napravili metez v skupščini. Dalje je Arnautović izpovedal, da mu je revolver dal poslanec Dragiša Stojadinović. Revolver je takozvana »Steyer« pištola tipa 1917, z 12 strelki kalibra 9 mm. Prvotno mu je dal Stojadinović 10 patron, na pripombo, da je revolver za 12 strelcev, je pa iz mišnice poslanca Nanovića vzel še šest patron in mu jih dal.

Na osnovi teh izpovedi je policijska uprava odredila, da se aretirajo vsi poslanci, ki so bili v teku noči z Arnautovićem. Prva sta bila aretirana v narodni skupščini Mirko Urošević in Jovo Nenadović. Na njunih stanovanjih je policija našla pri poslancu Uroševiću enega, pri poslancu Nenadoviću pa dva revolvorja. Poslanec Vasilij Trbić je bil aretiran na svojem stanovanju. Poslanci Dragiša Stojadinović, D. Milovanović in Nanović so se bili v petek zjutraj odpravili proti Nišu. Po nalogu policije so bili aretirani na postaji Aleksinac v vlaku in vrnjeni v Beograd. Pri vsakem od njih je našla policija po en revolver, pri poslancu Nanoviću enako »steyerko«, kakor jo je bil nabil Arnautović. Poslanec Nanović je odklonil odgovor, odkod ima revolver.

Hišne preiskave

Med tem je policija izvršila tudi preiskavo v Jevtićevem klubu v narodni skupščini. Po miznicah je našla vse po no tako zvanih otroških bomb, žabic, ragelj, kratkih debelih palic in drugih predmetov, ki so poslanecem tega kluba služili pri izvajanju obstruokije. Itečasno se je izvršila preiskava tudi v hiši poslanca Dragiša Stojadinovića. Policija izjavlja, da jo je tam čakalo pravo presecevanje. V vsaki sobi je našla cel arzenal. Na steni so viseli revolverji raznih sistemov, na drugi steni zbirka raznih pušk, tretja pa jo bila dekorirana s sabljami in bodali. Ker vsa

ta zbirka policiji ni bila prijavljena, so jo zaplenili.

V stanovanju poslanca Dragiša Milovanovića je policija našla razne letake. Na enem javlja poslanec svojim volilcem, da bo v skupščini »tekla kri«.

Strokovnjaki so ugotovili, da je Arnautović oddal tri strele. Četrti je običaj v cavi, to za zaradi tega, ker je Arnautović dobil patrone dveh tipov, ki jih je pomešal, in je zato pri četrti patroni revolver odpovedal.

V soboto popoldne je policijska uprava pozvala na zaslišanje tudi predsednika kluba, bivšega predsednika vlade g. Bogoljuba Jevtića, ki je odločno odbil, da bi imel kakršnokoli zvezo z atentatorji in da bi karkoli vedel o pripravah za atentat. Pripeljani so bili in zaslišani tudi poslanci dr. Janko Baričević in Ješa Protić ter novinar Bona Jevtić, brat Bogoljuba Jevtića. Poslanec Dinić in Djurovića policija še ni našla. Ugotovljeno je, da je poslanec Dinić 5. marca zvečer odpotoval v inozemstvo. Poslanec Djurović pa se nahaja nekje v notranosti in je izdana naredba, da ga privedejo v Beograd.

Zadnja poročila

Beograd, 9. marca p. »Pravda« poroča o razvoju preiskave zaradi atentata v Narodni skupščini in zatrjuje, da je to delo nekdanje »pofac. List v zvezi s tem beleži razne že več ali manj znane verzije o sodelovanju drugih narodnih poslancev in kaže tudi izven parlamentarnih krogov. Nar. posl. Tanasije Dinić, o katerem »Pravda« trdi, da je bil vrhovni voditelj »pofac« je pobegnil v inozemstvo. Ko ga je policija takoj po atentatu iskala na njegovem stanovanju, ji je bilo rečeno, da je že pred tremi dnevi odpotoval. Izkazalo pa se je, da to ni bilo točno in da je bil na dan atentata še v Beogradu. Preiskava je sedaj ugotovila, da je Dinić z rednim potnim listom, ki je bil vidran za Madžarsko, Avstrijo, Češkoslovaško, Nemčijo in Francijo, odpotoval v inozemstvo. Državno mejo je prekorčil 6. marca.

Pri Vladočnem hamu je bil danes aretiran nar. posl. Mihajlo Djurović, ki so ga prepeljali v Beograd. V Mostaru je bil aretiran nar. posl. Srpo Vukanović, ki ga bodo prav tako prepeljali v Beograd. Bivši ministristvi predsednik Boško Jevtić in njegov brat Borivoje Jevtić, sta bila takoj po zaslišanju in soočenju z aretiranimi poslanci zopet izpuščena. Prav tako so danes izpustili posl. dr. Janka Baričevića. Preiskava se bliža koncu in to v par dneh končana.

Na podlagi današnjega sklepa nar. skupščine je policija danes izročila posl. Damjana Arnautovića državnemu sodišču, glede ostalih aretiranih nar. poslancev pa še čaka na sklep nar. skupščine.

Povratak Nj. Vel. kraljice

Beograd, 9. marca. AA. Nj. Vel. kraljica Marija se je danes po tridnevem bilovanju na Oplencu vrnila v Beograd.

Kdaj je obvezen komisijski pregled obrata

Beograd, 9. marca. AA. Ministristvo za trgovino in industrijo je izdala tole poja-snilo:

Obveznost komisijskega pregleda obratov pred izdajo pooblastila, oziroma dovoljenja za njihovo izvrševanje, velja samo za gostinske obrate in za obrate, navedene v § 107 obrtnega zakona.

Prostori drugih obratov morajo ustrezati potrebnim higienskim pogojem. Ti higienski pogoji pa se ne ugotavljajo s komisijskim pregledom, kakor tudi ne s pregledom na zahtevo ali prošnjo prosilca, marveč z drugimi sredstvi, s katerimi razpolagajo pristojne oblasti.

Beleške

Kaj naj to pomeni ?

Po volitvah v občinski odbor v Kranjski gori so objavili »Slovenec« in za njim vsi listi JRN vest, da je zmogala lista JRN. V sobotnem »Slovencu« pa smo čitali, da mora poročilo o občinskih volitvah v Kranjski gori v toliko popraviti, da ni bila postavljena na oficalna lista JRN, ampak nepolitična gospodarska lista z g. Budinekom na čelu, ki je dobila 267 glasov in 17 odbornikov.

Vesakor zanimiv in zagoneten popravek, kajti za listo g. Budineka je JRN res delala s polno paro.

Nova občina v ljubljanskem srezu

Minister za notranje posle dr. Anton Korošec je na osnovi § 6. in 139. zakona o občinah izdal uredbu, po kateri se izločijo iz občine Polhov Gradec v ljubljanskem srezu, kraji Črni vrh, Planina, Selo, Smolnik, Setnica in Setnik. Iz teh krajev se osnuje nova občina Črni vrh s sedežem na Črnem vrhu.

Iz »Samouprave«

V glavnem glasilu JRN čitamo v razmišljanju o potrebi organiziranja nove stranke tudi sledeče ugotovitve:

»Svetle tradicije in zaslužna stremjenja. Narodno radikalne stranke, etična ideja, logija, nacionalistična in jugoslovenska borbenost Slovencev ljudske stranke, vitalnost ter energija Jugoslovenske muslimanske organizacije dajejo v resnici konstruktiven okvir in jedrnat vsebino Jugoslovenski radikalni zajednici. Zato je ta stranka tudi takoj po svojem osnovanju prevzela vodilno vlogo v našem političnem življenju«.

Davidović prijavljuje svojo stranko ?

Včerajšnja »Pravda« poroča, da je bila v nedeljo pri Davidoviću konferenca pravkov bivše demokratske stranke, na kateri je bilo sklenjeno, prijaviti notranjemu ministristvu osnovanje Jugoslovenske demokratske stranke. O tem sklepu je Davidović obvestil tudi ostale skupne inveni-parlamentarne opozicije.

Današnja vremenska napoved za torek: Pretežno jasno, nekoliko toplejša.

Da ne bo mrtvih na cestah!

Nekaj pripomb k uredbi upravnika policije

Ljubljana, 9. marca.

Upravnik policije v Ljubljani je danes objavil naredbo o prepovedi uporabe hreščočih zvočnih signalov pri motornih vozilih v nočnem času v območju mesta Ljubljane, s katero predpisuje na podlagi čl. 66 in 67 zakona o notranji upravi naslednje:

- 1.) Na območju mesta Ljubljane je prepovedano pri motornih vozilih uporabljati za signaliziranje hreščočih zvočnih aparatov (kakor n. pr. sirene na električni ali zračni pogon). Uporaba močnih signalnih naprav je dovoljena le vozilom ognjegašev in reševalne postaje.
- 2.) Od 23. ure zvečer do 6. zjutraj je na območju mesta Ljubljane vsem vozačem motornih vozil prepovedano uporabljanje zvočnih signalov.
- 3.) V tem času se označuje smer vožnje s svetlobnimi signali (svetlobnimi smernimi puščicami ali žarometi) na isti način, kakor to je predpisano za zvočne signale.
- 4.) Na vogalih, križiščih in povsod drugje, kjer se menja smer vožnje, morajo motorna vozila voziti z minimalno brzino, tako da se vozilo lahko takoj ustavi, če bi smer vožnje ne bila prosta.
- 5.) Prekrši te naredbe se kaznujejo po čl. 69, točka 3, zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 500 Din, v primeru neplačila globe v odrednem roku pa z zaporom od 1 do 10 dni.
- 6.) Ta naredba dobi obvezno moč z dnem objave v »Službenem listu« kr. banske uprave dravske banovine.

Zavarovati tudi potnika!

Ne more biti dvoma, da bo naše občinstvo, ki v najrazličnejših oblikah trpi od nesmotrne ureditve in izrodov uličnega prometa v Ljubljani, z veseljem pozdravilo naredbo upravnika policije, ki odpravlja pretrganje truse na jekelnih cestah podnevi in ponoči. A ker sprejemamo to naredbo z znanjem v času, ko je vsa naša javnost še pod globokim vtisom nedavne avtomobilske smrtne nesreče na Celovski cesti, naj nam bo dovoljeno, da izrazimo še nekaj želja, ki jih bodo instance, katerim je naložena skrb za red in varnost v cestnem prometu, brez dvoma širokogrudno upoštevale. V zvezi s tragično smrtjo Ivana Usarja bo peš upravičen apel, da je treba v enaki meri kakor meščana, ki hoče v urah spanja uživati svoj mir, zavarovati tudi potnika na cesti pred nesrečo. Že svojčas je upravnik policije napovedal podrobnejše instrukcije, kako naj se pešec na prometnih ulicah ravna, da bo možnost prometne nezgode najmanjša. Te instrukcije so doslej sicer izostale, ker hoče uprava policije po vsej priliki nastopiti pred javnostjo s skrbno preštudiranim podrobnim načrtom. Posebno delikatni primer iz tega poglavja je smrt Ivana Usarja, ki se je pripetila na cesti, kjer ni predpisane ga hodnika ob straneh in je moral pešec po cestišču, kjer je nato avto zavozil vanj. Ker je podobno neurejenih voznih potov v mestnem okolju več, bi bilo vsekakor prav, da bi policijska uprava določila, dokler naše ceste ne dosežejo zahtevan sodobnega prometa ustrezajočega stanja, izdala za vožnjo po takih potih še kakšne posebne odredbe.

Tramvaj in ostala vozila

Prav tako ni v Ljubljani še do kraja rešeno vprašanje o sožitju med električno cestno železnico in ostalimi vozili. Na postajališčih krožne tramvajske proge, prav tako pa tudi na izogibašči enotnih tramvajskih prog se dogaja, da od časa do časa stojita po dva tramvajska vozova drug ob drugem na cesti. Iz razumljivega razloga, da takrat potniki izstopajo na

trotuarje na obe strani, odreja cestno-policijski red, da se za čas takšnega dvojnega postranka na cestni železnici ustavi na tem kraju ves drug vojni promet. Pri izogibašči kje na periferiji, kjer so vozovi na ulici bolj redki, takšna začasna ustavev prometa ne pomeni zagate. Vse drugačna pa postane stvar, če se kdaj pa kdaj srečata tramvajska vozova proge Vič—St. Vid ali pa krožne proge na obeh postajališčih pred postjo, kjer se križa doberšen odstotek vseh vozil, ki hitre skozi mesto Tu nastane gneča, ki jo je prometnemu stražniku kar težko držati v redu. V manjši meri velja to tudi za postajališče. Šče pred mestnim magistratom, kjer so pa že svoj čas problem rešili na ta način, da se tramvajski voz, ki prihaja v smeri od glavne postje, ustavlja že na koncu Stritarjeve ulice, medtem ko ima voz iz nasprotno smeri postajališče na začetku ulice. Pred škofijo take da vstop in izstop iz Stritarjeve ulice za vozila v resnici nikdar ni zajezen. Vsekakor bi bilo prav, da bi policijska uprava na podoben način uredila tudi križišče pred postjo, ki je po tovarnem in osebnem prometu še brez primere bolj obremenjeno.

Signalne naprave

A da bi promet v Ljubljani orišel do malo bolj smotrnega reda, bi bilo nujno potrebno predvsem, da se na vidnejši, učinkovitejši način uredijo signalne naprave in opozorila, po katerih sporoča policijska uprava voznikom še razne specialne uredbes. Skoraj vsaka druga ulica v Ljubljani ima, kar se tiče voznega prometa, še kakšno svojo posebno, na katero se vozniki opozarjajo z različnimi mednarodnimi znaki (n. pr., da je vožnja dovoljena samo v eno smer) ali pa z napisnimi tablamami v slovenskem jeziku, ki so pritrjene na hiši ob vstopu v ulico. Da ne bomo daleč naokrog iskali primera, naj navedemo samo takšno posebno določbo za Selenburgovo ulico,

ki se nahaja v najstrožjem središču mesta in ki je hkratu ena najbolj prometnih ulic v Ljubljani. Od kar je dobila Selenburgova ulica svojo tramvajsko progo, je policijska uprava prepovedala skozi njo vsak promet s tovornimi vozovi, z avtomobili na polne gumijaste obroče in z vozili, ki imajo priklopne vozove. Prav tako je tudi drugim vozilom prepovedano postajati v tej ulici, če izven ulice niso v minimalni čas, ki je potreben za vstop in izstop in pa za tvorjenje ali raztorjenje blaga, ki se vrši za hiše v nji. Prekrški teh določil se kaznujejo z globami od 10 do 500 Din ali pa z enim do 10 dni zapora.

Čudovite table

Tabli, ki sporočata te omejitve vozeče, mu občinstvu, sta pritrjeni ob vstopu in izstopu iz ulice. Na eni strani jo nosi poslopje glavne postje in sicer tako, da bi jo voznik utegnil opaziti ko je že nekaj metrov vozil v prepovedano smer. A če bi jo tudi opazil — tabla nosi belo besedilo na rdečem ozadju — so vsi poizkusi, da bi njen smisel razbral, skoraj zmerom zaman. Besedilo je namreč tako drobno, da ga je še z zdravim očesom s ceste težko razločiti. Poleg tega je zgornji del table ves zamazan, di bi bilo treba za čitanje klicati na pomoč mikroskop. A da bo mera nesmotrnosti polna, je tabla še potlačena za nekakšen reklamni napis tako, da jo bo voznik, ki se ga tiče z največjo verjetnostjo prejel. Zato ni čuda, da ima prometni stražnik pred postjo iz dneva v dan dovolj opravka, da podeželskim voznikom, ki prihajajo v mesto, zmerom iznova ustno tolači to odredbo, mirne duše pa lahko rečemo, da je celo veliko število Ljubljancev, ki nimajo pojma o nji. Policijsko upravo prosimo, naj te in še vse druge grobe nedostatke prometne ureditve v Ljubljani v interesu vsega občinstva, ki se na vozovih ali pa peš mudi na cestah, z energičnimi ukrepi čimprej odpravi.

Na kratkih valovih...

Nova kratkovalovna radijska postaja posluje od nedelje 8. t. m. v Beogradu po iniciativi Centralnega presbira — Prva naša postaja te vrste je velikega pomena za našo državno in nacionalno propagando

V naši državi se je že dolgo občutila potreba ureditve radijske postaje na kratko valovno dolžino, ki bi služila našim državnim interesom in širjenju naše nacionalne propagande. Vse tri dosedanje naše radijske oddajne postaje: beogradska, zagrebška in ljubljanska so urejene za srednjo valovno dolžino in so preslabe, da bi

viča, ki visoko ceni pomen radiofonije pri širjenju državne in nacionalne propagande. Kratkovalovna radijska postaja v Beogradu je že v nedeljo začela s svojim delovanjem. V ministruvstvu pošte, telegrafa in telefona je bila kratkovalovna radijska postaja od 250 vatov z najvišjo kapaciteto od 400 vatov, katero je ministruvstvo vporabljal večino v poizkusne svrhe in le malokdaj za zveze s svojimi direkcijami. Ta postaja je v polni meri odgovarjala potrebam Centralnega presbira in po uvidenosti merodajnih krogov mu je bila zdaj tudi stavljena na razpolago.

Prejšnji mesec so strokovnjaki izvršili več poizkusov, ki so vsi dobro uspeli, ter usposobili postajo za delovanje na valovni dolžini 49,2 m. Naši poslušalci, ki imajo svoje radijske aparate urejene za kratke valove, bodo mogli brez motenj poslušati oddajo nove beogradske postaje. Nova postaja pa ne bo prodrla samo v najoddaljenejša kraja na našem področju, marveč bo pokrivala tudi velik del evropskega področja. Mnogi poslušalci doslej tudi z najboljšimi aparati niso mogli redno sprejemati oddaj naših postaj in so bili navezani na emisije tujih postaj, ki so mnogokrat nepravilno poročale o dogodkih v naši državi in v inozemstvu. Nova postaja bo to onemogočila ter pri tem tudi izpopolnila vse že delujoče postaje. Posebno bo dobrodošla Albancem in Bolgarom, ki imajo prav slabe postaje, ali pa so tudi brez njih.

Nova postaja oddaja v petih tujih jezikih, vsak dan pa bo tudi predavanje v našem jeziku, namenjeno poslušalcem v naši državi kakor tudi rojakom na tujem, ki doslej niso mogli prejemati oddaj naših postaj. Oddajale se bodo predvsem vesti o dogodkih v naši državi, poleg tega pa tudi predavanja in glasba. V prvi dobi bo trajal dnevni program 4 ure in 15 mi-

nut ter bo razdeljen na 5 emisij. Vsa te den bo po eno predavanje v kakem tujem jeziku o kulturi in umetnosti v naši državi, o balkanski zunanji in notranji politiki in o turizmu. V kratkih presledkih bodo sledila tudi vremenska poročila ter poročila o stanju glavnih turističnih avto-mobilskih cest ter o vremenskih razmerah v letovišnih, kopaliških ter sportnih in turističnih središčih.

Kakor državni in nacionalni propagandi tako bo nova postaja uspešno služila tudi napredku našega turizma. Sedaj ne bo več mogoče uspešno voditi nelojalne in podle akcije proti našemu turizmu, ki so, kakor nam dokazujejo mnogi primeri, oddane od gotovih tujih postaj navadno v začetku turistične sezone, škodljivo vplivale na razvoj našega turizma sploh in posebej še na obisk naših primorskih letovišč. Nova postaja bo omogočila, da se take vesti takoj v začetku zavrejo.

Postaja je montirana v poslopju ministruvstva pošte, telegrafa in telefona, studio pa je prostorih Centralnega presbira v ulici Miloša Velikega št. 16 in ima telefonsko število 20-383.

Slavje v Plovdivu

Plovdiv, 9. marca

Pevsko društvo v Plovdivu slavi letos svojo 40-letnico. Prvotno je nameravalo praznovati šele svojo petdesetletnico, ker pa izmed 60 ustanoviteljev društva živi samo še eden in je verjetno, da bi 50-letnice več ne doživel, se je društvena uprava odločila, da proslavi letos na posebno slovesen način svojo 40-letnico. Pripominjamo, da je bil med ustanovitelji Plovdivskega pevskega društva naš rojak profesor Anton Bezenšek. Jubilejna proslava se bo vršila v dneh 17., 18. in 19. aprila t. l. Obenem se iste dni sestane v Plovdivu kongres bolgarskih pevskih društev. Isti teden bo v Plovdivu odprt tudi velesejem. Udeleženci svečanosti bodo torej avtomatično imeli vse tiste vozne olajšave na bolgarskih železnikih, ki se dovoljujejo pri takih prilikah.

Plovdivsko pevsko društvo je povabilo na svoj jubilej poleg domačih pevskih društev tudi bolgarsko pevsko društvo iz Amerike. V vabilu, ki ga društvo razpošilja, pravi med drugim: »Vabimo vsa rodna, bratska, sosedska in prijateljska pevka društva na naš praznik, da ga skupno proslavimo, in jih prosimo, da se odzovejo našemu srčnemu vabilu...« Za ceneno prehrano in stanovanje bo skrbel v zvezi z mestno občino posebna organizacija, ki jo je osnovala veselejska uprava. Vsa ona društva, ki bi se hotela udeležiti pevskih svečanosti v Plovdivu, se naj čimprej prijavijo v Plovdivsko pevskega društvo prei prijavitelj in svojo udeležbo sporoče — Plovdiv, Bolgarija.

Ob 80 letnici Nikole Tesle

Beograd, 9. marca

Društvo za ustanovitev instituta Nikole Tesle v Beogradu je imelo večer v Beogradu konferenco, na katero so bile povabljene vse naše znanstvene, kulturne in gospodarske ustanove. Konferenca se je vršila v Inženjerskem domu. Otvoril jo je društveni predsednik dr. Bogdan Gavrilović, predsednik Srbske kraljevske akademije, ki je naglasil v svojem govoru, da je Tesla eden naših največjih ljudi in da je najslavesnejša proslava njegovega življenjskega jubileja naša narodna dolžnost. Slavnostni rojak slavil svojo 80 letnico sicer 10. julija, naše proslave pa se morajo vršiti prej, ko se zbraše vse šole. Društvo se je obrnilo s povabilom k proslavi na vse tuje univerze, da bi poslale svoje zastopnike. Zastopnikom tujih univerz bo izposlovana prosta vožnja po vsej državi, izdatnih voznih olajšav pa bodo deležni tudi ostali udeleženci. Izdane bodo tudi jubilejne znamke s sliko slavljence. Na proslavo bo seveda povabljen tudi slavljence sam in, če ne bo mogel priti, bo odpotovala v Ameriko posebna delegacija, ki mu bo izročila proslavno spomenko.

Predavanja o Nikoli Tesli se bodo vršila 28. maja po vseh šolah v državi. Istega dne se bodo v dvorani Kolarčeve univerze v Beogradu zbrali na slavnostni akademiji domači in tuji delegati. Potem se bodo vršila v Beogradu razna predavanja, udeleženci proslav bodo romali na Oplenac, 31. maja pa bodo prirejeni izleti na Jadran in v Slovenijo.

Ob zaključku konference je bil sestavljen odbor, ki bo vodil proslave. Ta odbor ima

Na končni postaji

finančno, redarstveno in propagandistično sekcijo ter posebno odseka za sestavljanje programa in za sprejem gostov. Predsednik odbora je inž. Ramišlav Avramović, pomočnik prometnega ministra v pokolu, ki je ožji rojak slavljence, častna predsednica pa sta dr. Gavrilović, predsednik Srbske kraljevske akademije, in dr. Bezača, predsednik Akademije znanosti v Zagrebu.

Film „Marta“ — izvrstna umetnina

Zopet smo dobili na filmskem platnu v Ljubljani komično opero, ob kateri se človek do solz nasmehne. Pa ne samo nasmeh — in židane volje odhaja iz kina, tudi izredno globok umetniški vtis si tmi v petju pri nas žal še malo znanega tenorja.

sta berlinske opere Helga Roswaenga in njegove partnerice Carle Spletta. Roswaenga s svojim mogočnim, čistim tenorjem nadkrijuje Tauberja in je le škoda, da je njegovo ime pri nas tako malo znano, sicer bi bile vse predstave v Elitnem kinu Matci, kjer teče zdaj film Marta, razprodane. Takih pevcev je na svetu malo. Carle Spletta mu stoji dostojno ob strani s svojim mehkim, simpatičnim glasom in priklapljenim, otroško milim obrazom. Že vsebina opere sama zasluži, da si ta film ogledaš. Bogata je, pestra, polna zdravega humora, razigranosti in veselja. Med najlepše filme spada Marta, kar smo jih videli letos v Ljubljani in po pravici zasluži vso pozornost občinstva, ki se rado v kinu nasmehne, a da ima pri tem tudi mnogo umetniškega vžitka. Vsi, ki so film videli, so polni hvale o njem, in ko, mur je do prave filmske umetnosti, naj ne opusti izredne prilike.

Pod vlak je skočil

Litija, 9. marca.

Na progi med Litijo in Savi se je danes popoldne odigral grozovit prizor. Ko je osebni vlak, ki prihaja ob pol 15. iz Ljubljane, odpeljal z litijske postaje proti Zičanemu mostu, je strojevodja opazil, da sedi na zapornici ob cesti, ki pri tako imenovanem Ravbergradu prekriza progo, neki možki. V trenutku, ko se je vlak približal križišču, se je neznanec bliskovito pognal s pregrade pod lokomotivo. Vlak seveda ni bilo mogoče ustaviti in kolesje je neusmiljeno razmrcarjalo neznanca. Odrezalo mu je glavo, zmečkalo oprsje in je brezobzorno krvavo maso vleklo še nekaj časa s seboj. Strojvodja je kmalu ustavil, a ko so videli, da ni pomoči, je vlak nadaljeval vožnjo. O tragičnem dogodku je bil obveščen službujoči uradnik na litijski postaji in prihitel so orožniki, ki so večji preprečiti žalostne telesne ostanke v mrtvašnico na Savi. Do večera ni bilo mogoče ugotoviti kdo je neznanec, ki je očitno v obupu poiskal tak konec svojemu življenju.

Uboj pri Vojniku

Celje, 9. marca.

V nedeljo ob 22.30 je kovaški pomočnik Jakob Velko napadel 25-letnega delavca Jožeta Blaznika iz Vin pri Vojniku in ga zabodel z nožem v glavo. Blaznik je dobil hude zranitve in notranje poškodbe. Prepeljali so ga takoj v celjsko bolnišnico, kjer pa je že dve dni izdihnil, ne da bi bil prišel k zavesti.

SE BO ZABAVALA, SMEJALA VSA LJUBLJANA
Kje in kdaj povemo jutri!

MARTA EGGERT

v prekrasnem filmu čarobnega petja, lepe vsebine in najgledljivejših, plemenitih čustev

Božanska žena

Prva in nepozabna ljubezen nesmrtnega skladatelja V. Bellinija

Danes ob 16., 19.15 in 21.15

KINO UNION, tel. 22-21

Dr. Kosta Luković, šef Centralnega presbira

se oddaja mogla dobro slišati tudi v inozemstvu. Da bi se uredila potrebna nova postaja na kratke valove, so bili že razni poizkusi in prizadevanja ter se je pri tem posebno trudil šef Centralnega presbira g. dr. Kosta Luković. Vsa ta prizadevanja so sedaj dosegla svoj uspeh s pomočjo predsednika vlade g. dr. Milana Stojadinovića.

Kulturni pregled

Ferdo Seidl — osemdesetletnik

Danes imamo priliko čestitati k 80-letnici možu, ki je ne le v svojem javnem službovanju temveč tudi po svojem naloženem si privatnem delu napravil slovenski stvari mnogo uslug za njen nagli napredek. Ferdo Seidl je kot navomeško dete dovršil domačo gimnazijo, univerzo pa v Gradcu l. 1890. Izbral si je poklic profesorja prirodoslovnih ved. Toda komaj je prišel iz šol, že se je znašel sredi podobne gospodarske krize, v kakršni živimo tudi danes. Dve leti je ostal brez posla, potem je dobil službo strokovnega učitelja na mladi meščanski šoli v Krškem.

L. 1887. se je izpraznilo profesorsko mesto na realki v Gorici. Prerano umrli pro. Fran Erjavec, čigar pripovedni in prirodoslovni spisi bodo Slovencem vedno užito berilo, si boljšega naslednika pač ne bi bil mogel izbrati. 28 let Seidlova življenja je potem vezanih za solčno Gorico. Njegove zasluge so bile velike ne le v šolskem delu, temveč tudi pri tamkajšnjih narodnih društvih. Saj ga ni bilo slovenskega društva, da ne bi bila v njem poma-

gala g. profesor in njegova ljubezniva gospa. Delal je tudi v političnih in gospodarskih organizacijah.

Isti način življenja in dela nadaljuje Seidl tudi v svojem rodnem mestu, odkar se je naselil 1915 kot kronski upokojenec. Zlasti je treba omeniti, da je obudil tamkajšnjo podružnico SPD. Mnogo let je bil tudi najuglednejši svetovalec novomeške občine, obenem po svoji ljudomilosti dostopen vsakomur.

Nad vse vidne pa so in bodo ostale Seidlove zasluge v prirodoslovnem opazovanju in raziskavanju slovenske zemlje. Kakor pred njim Erjavec, porablja tudi Seidl svoj prosti čas za znanstvene izlete po deželi. Najbolj ga zanimajo vprašanja iz geologije, klimatologije, geomorfologije in botanike. Spisi, ki so izšli izpod njegovega peresa, spadajo z Erjavčevimi, Jesenkovi in Rutarjevimi med temeljna klasična dela vede o naših krajih. Krajše članke so prinesla letna poročila v Krškem, dalje Planinski vestnik, Carniolica, Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo in Glasnik Hrv. prirodoslovnog društva, pa Ljubljanski Zvon in goriska Veda. Vsa njegov člank nudi mnogo več, nego nam obeta njegov skromni naslov.

G. profesor je danes najstarejši, pa tudi najzanesljivejši meteorološki opazovalec Slovenije. Opazuje vestno in natančno vse od krških let. Na podlagi študija šte-

vilnih opazovanj po vsej Sloveniji mu je tudi znalo prvo večje, v tiskane črke in številke spremenjeno delo o podnebnju Kranjske. »Das Klima von Krain«. Ta sad dolgoletnega truda ni mogel iziti drugače, ko dokaj skladen in v nešteti presledkih, napravil pa je priznanje in slavo po vsem znanstvenem svetu. Za svojo 80-letnico je poklonil Slovencem v Geografskem vestniku 1932/35 novo klimatološko razpravo »Dinarskogorski fén« ter je o tem »presenetljivem znanstvenem odkritju« pisalo »Jutro« nedavno v št. 41.

Kot vestnega opazovalca je priznala pro. Seidla tudi dunajska akademija znanosti in umetnosti, ko mu je 1895 poverila poročevanje o potresih. G. profesor je organiziral potresno poročevanje po vsej Kranjski in Goriski, dobljena izvestja pa je urejal in pošiljal leto za letom na Dunaj. Ko je potem v Jugoslaviji opravil to važno znanstveno delo dalje na lastno pest v Novem mestu, so nenadno nastopile ovire s strani, odkoder bi jih najmanj lahko pričakovali. To je bilo za kristalno čistega, globoko narodnega moža bridko razočaranje. Skoraj deset let je trajalo, preden so v Beogradu spoznali svojo zmoto in storjeno krivico, ki je ne bodo mogli nikoli popraviti.

Seidlova glavna klimatološka spisa smo že omenili. Kratko z naslovi naj naštejemo še njegove ostale razprave, ki so izšle v posebnih knjigah: Geološki izprehodi po Goriškem (1913), Karniško ali Savinjsko

Alpe (1907/08), Rastlinstvo naših Alp (1918). Kod naj se potegne pravična merila med Jugoslavijo in Italijo (1919), Moderna izobrazba (1927). V teh spisih se nam razodeva docela samostojen raziskovalec, torej znanstvenec prvega reda, da je le malo takih med nami. Ker pa prof. Seidla dviga posebno visoko nad vse, ki se pri nas vbadajo na znanstvenem polju: vsi njegovi spisi so po jeziku, slogu in metodi mojstrvine, vredne, da jih sestavljajo naši šolski čitank vendar že začno upoštevati (prim. srednješolske čitanke). Nešteti slovenski razumniki je našel v strokovno, obenem pa po ljudno podanih razpravah temeljni potik o stanju prirodoslovnih ved sploh, hkrati pa je pogledal v knjigo slovenske prirode tako jasno in globoko, kakor ni usojeno vsakemu narodu.

Visokih kvalitet profesorja, ki mu je zaradi njih dala prosvetna oblast Avstrije častni naziv slovenskega svetnika, se je zavdala tudi slovenska univerza, ko ga je ob svojem ustanavljanju vprašala, če bi hotel prevzeti na filozofski fakulteti predavanja iz geologije. Da do tega ni prišlo, je bilo krivo tedaj res težavno vprašanje, kje v Ljubljani naj bi prof. stanoval vsaj tako preprosto, kakor stanuje v Novem mestu. Jubilarstvo ojaža strokovna organizacija, Prirodoslovno društvo v Ljubljani, mu je podelila častno članstvo, pred nekaj dnevi tudi Geografsko društvo v Ljubljani in Geografsko društvo v Beogradu. Jugoslavinsko geografsko društvo ga

Domače vesti

Ekскурzija šolnikov v Čehoslovaško. Pod vodstvom neumorne predstavnice Pedagoške centrale v Mariboru prof. g. Gustava Šilha se bo vršila od 19. do 31. maja ekskurzija naših šolnikov v Čehoslovaško v svrhu preučevanja tamkajšnjega šolstva. Med ekskurzisti bodo šolniki iz učiteljskih in meščanskih in narodnih šol. Ekскурzije se udeležijo med drugimi prosvetni šef prof. g. Breznik, referent ministrstva za prosveto g. Flere, šolski inspektor g. Skuli, tajnik Društva »Sola in dom«, prof. g. Čotič in drugi. Vseh udeležencev bo 29. — V aprilu priredi Pedagoška centrala peti pedagoški teden, ki bo namenjen staršem.

Zbor učiteljev JUJ iz kriškega in brežjskega sreza je bil v soboto na Vidmu. Ker je bil predsednik g. Knapčič prenehan, je vodil zbor šolski upravitelj g. Jakopec s Senovega. Zborovalce je zanimalo zlasti predavanje prof. g. Šilha o problematiki učnih oblik. Govoril je o štirih oblikah pouka: o njih je pojasnil, za kar je bil od poslušalcev deležen obilnega odobravanja. Naposled je tajnik sekcije JUJ g. Kumelj podal situacijsko poročilo, v katerem je tudi osvetlil nedavne časopisne napade na učiteljski stan.

Važna pridobitev Srbskega čebelarstva društva. V Beogradu je bilo že leta 1897 ustanovljeno Srbsko čebelarstvo društvo. Lepo je delovalo do svetovne vojne. Obnovljeno pa je bilo leta 1919. Ves ta čas je imelo svoje skromne prostore nad Slavijo v Katičevi ulici. Društvo šteje že okrog 120 podružnic in prireja vsako leto po srbskih krajih mnoge tečaje o čebelarstvu. Društvo si je uredilo tudi veliko delavnico in prodajalno, kjer prodaja med, ki ga pošilja člani. Od leta do leta se v Beogradu prodaja večje količine medu. Od države je dobilo društvo že pred 30 leti zemljišče, ki pa še vedno ni njegova last, ker nasprotuje mestna občina. Agilno društvo pa je na tem zemljišču preuredilo neka stara poslopja ter razširilo svoje delavnice in prodajalnice. Otvoritev novih prostorov je bila v nedeljo združena z lepo slavnostjo.

22 vrst vonjev

KOLINSKE VODE

1/4 litra samo Din 12.—

Drogerija KANC IVAN, Nebotičnik tel. št. 35-20

Zveza za tujski promet v Sloveniji sporoča da je dovoljena po naših železnica polovična vožnja članom Zveze gostiteljskih združenj, ki se bodo udeležili svojega običnega zbora v Ptuj 2. in 3. aprila. Znižana vožnja velja od 1. do 5. aprila 1936.

Umrja je v soboto ponoči v Zagrebu gospe Avrelja Klemenčičeva, soproga davčnega kontrolorja. Pogreb bo v sredo ob 17. iz mrtvašnice v Leončiču. — Na Kongresnem trgu 3. v Ljubljani je umrla gospe Ursula Krečeva. Pogreb blage, vzorne matere in gospodinje bo danes ob pol 15. — V ljubljanski bolnišnici je umrla gospe Marija Rojina, soproga uglednega gostiteljskega in posestnika, Pogreb bo jutri ob 15 izpred bolnišnice mrtvašnice. — V Laškem je umrla gđ. Mara Flisova, učiteljica ženskih ročnih del v. Dosegla je lepo starost 86 let in je le kratko bolela. Pogreb bo danes ob pol 17. Pokojnik blag spomin, žalujemo naše iskrene sožalje!

Znamenja novih izlivov iz Save in Dunava. Ker je v soboto in nedeljo spet deževalo, se Sava še ni umirila. Pri Samcu je znašala v soboto njena višina 666 cm, v nedeljo zjutraj pa že za 10 cm več nad normalo. Pri Županji in Brčkem je sicer narasla samo za nekaj centimetrov, močno pa je zaradi dežja narasel njen pritok Bosut. Situacija pri Sremski Mitrovici je še neizpremenjena. Še vedno so strah pred podnevi in ponoči ob obrambnih nastopih. Stokovnjaki menijo, da bo tako vsako pomlad in jesen, dokler Savina struga ne bo temeljito regulirana. Pri Smederevu je Dunav 570 cm nad normalo. Pri Orešcu se je vodovje Dunavja spet razlilo preko oba-

Sloviti tenor berlinske drž. opere
Helge Roswaenge
in znamenita koloraturna pevka
Karla Spletter
pojeta danes v veseli melodijozni operi
MARTA
Elitni Kino Matica

je imenovala med svoje dopisne člane; prav tako Drž. geološki zavod na Dunaju. Kongres slovenskih geografov in etnografov L. 1930. pa je porabil priliko, da se mu je na poti skozi Novo mesto poklonil korporativno.

Razmere Slovencem žal ne dopuščajo, da bi od osemdesetletnici počastili zaslužnega učenjaka tako, kakor bi bilo treba. Častitljivi starosta slovenskih znanstvenikov pa naj bo prepričan, da mu je zagotovljena naša trajna hvaležnost.

Naj bi po svojih delih in značaju vzgledni prof. Seidl ostal še dolgo zdrav in čil med nami!

V počaščenje 80-letnice prof. Ferdinanda Seidla je novomeška podružnica SPD sinoči priredila slavnostni večer v Sokolskem domu. Iz Ljubljane je prisel g. dr. Ivan C. Oblak, ki je v obširnem in zelo zanimivem predavanju opisal delo in življenje učenjaka. Sokolski orkester pa je povečal svečanost z izbranimi glasbenimi komadi. Žal pa je razpoloženje kalilo dejstvo, da jubilar sam ni mogel priti v družbo Novomeščanov, ki bi mu bili ob tej priliki črtno radi pokazali, kako ga ljubijo in spoštujejo. Zdravnik mu je bil svetloval, naj se ne muči z gorjovjem. Seveda pa krepka narava, ki je prebolela že več napadov, tudi to pot opravičuje upanje, da nam bo učenjak Seidl ohranjen še vrsto let.

le. Do maksimalne višine manjka pri Smederevu samo še 10 cm. Morava se je pred nekaj dnevi precej znižala, potem je spet dosegla nevarno višino, zdaj pa se je znižala samo za 2 cm.

Nova jugoslovenska radijska oddaja postaja Beograd II., ki oddaja z energijo 0,25 Kw na valovni dolžini 49,2 m, je prva naša kratkovalna oddaja postaja. Njen spored za turek je sledeči: 12.45: Jugoslov. in moderna glasba. — 14.25: Predavanje »Jugoslovensko civilno letalstvo«. — 20: Predavanje v nemškem jeziku. — 20.10: Pesmi, poje g. Mijatović. — 21: Predavanje v francoskem jeziku. — 21.10: Pesmi, poje g. Timotić. Točnejši spored najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio, gledališče in film »Naš val«, ki prinaša točne sporede vseh domačih in inozemskih radijskih oddajnih postaj na kratkih, srednjih in dolgih valovih. Zahtevajte se danes brezplačno in brezobzorno na ogled en izvod. Pišite na naslov »Radijska revija Naš val« Ljubljana. Knafljeva ul. 5.

Za Jožeta in Jožice je zelo lep dar Vossov roman »Dva človeka«. Na boljšem papirju tiskana in moderno v platno vezana knjiga stane 50 Din, enako vezana a cenejšem papirju tiskana 34 Din, mehko vezana pa 24 Din. Kdor naroči skupaj tri izvedbe, dobi pri vsaki 25 odstotkov popusta. Torej lepa prilika, da dobite za majhen denar lep roman, kakršnega mora imeti vsakdo v svoji domači knjižnici. Naročila sprejema iz prijaznosti uredništvo »Domovina«, Ljubljana Knafljeva ulica 5. Na naročilo pošlje založba položnico in ko prejme denar nemudoma odpelje knjigo.

Tehnične terminologije 3. zvezek pod naslovom »Okno in vrata« je pravkar izšel v založbi Udruga jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, ljubljanske sekcije. Drobno knjižico je za tisk pripravil terminološki odelok od sodelovanju priznanih strokovnih in jezikovnih strokovnjakov. Naslov sam pove, da vsebuje ta slovarček zbirko izrazov za številne sestavne dele in delce okna in vrat. Namenjena je knjižica strokovnjakov, dobro došla pa bo tudi onim, ki jim je za razvoj in napredek slovenskega jezika. Slovarček se dobiva pri tajništvu sekcije, Gledališka ulica 8/IV in v vseh knjigarnah. Cena mu je 12 Din.

Spet velik vlom v Zagrebu. Že nekajkrat so spretni vlomilci sredi Zagreba oplenili velike trgovske lokale. Zadnja taka pleničitev je bila izvršena v Draškovičevi ulici v Smiljanovičevi trgovini sukna. Vlomilci so odnesli iz trgovine velike zaloge v vrednosti 100.000 Din. Ta trgovina je bila že enkrat obiskana od vlomilcev in sklepa pelucija, da so bili tudi pri tem vladu na delu isti zločinci. Po veliki količini ukradenega blaga se sklepa, da so morali imeti neke pripravljene celo svoj voz.

Tovarna JOS REICH sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izdelavo.

Eno srce — ena radenska

Iz Ljubljane

Predavanje prof. dr. Roša iz Curiha o švicarskih normah za železobetone. Naš ugledni rojak g. prof. dr. ing. h. c. Mirko Roš, ravnatelj švicarskega zavoda za preiskavo materiala na švicarski visoki šoli v Curihu, biva te dni v Zagrebu, kamor je bil pozvan v razsodišče za presojo projektov za zgradbo novega železniškega mostu čez Savo. Na svojem potu se je ustavil v Ljubljani in ljubezno obljubil, da se bo na povratku še enkrat ustavil v našem mestu, kjer bo naši tehnični javnosti predaval o materialno-tehnični podlagi švicarskih norm za železobetone iz maja 1935. Po dosedanjih dispozicijah bo predavanje v petek 13. t. m. ob 18. na univerzi v predavalnici mineraloškega inštituta. Ako bo predavanje v drugem času, bo pravočasno objavljeno v dnevniki.

Ob 15. obletnici Ivana Oražna bo v sredo 11. t. m. ob 9. dopoldne pri franciškanih žalna masa Pel bo zbor akademikov. Za vsakega akademika, ki uživa Oražnovo ustanovo, je udeležba častna dolžnost.

O pesniku Antonu Aškercu bo predaval drevi ob 18. prof. Marija Boršnikova v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Pridite, da počastite tako spomin velikega pesnika ob 80 letnici njegovega rojstva.

Današnje predavanje v Ljubljanskem klubu. Drevi ob 19.30 priredi Ljubljanski klub predavanje znanega zgodovinarja dr. Josipa Mala, ravnatelja Narodnega muzeja v Ljubljani, o dvojnem prevratu. Predavatelj namerava z novimi pogledi osvetliti prevrat na gibanja l. 1848, in njim sledečo reakcijo. Prikazal bo politični položaj na naših tleh med l. 1848-1860, delno na podlagi novih, doslej še neobjavljenih virov. Zaradi tega je predavanje g. dr. Mala vredno posebne pozornosti.

Drevi ob 20. zaključni plesni venček torkovega tečaja Jemkove šole v Kazini.

Predavanje docenta

dr. Mesesneta v Pragi

V četrtak zvečer se je vršilo v Slovanskem inštitutu v Pragi predavanje našega rojaka, docenta skupljanske filozofske fakultete dr. Franceta Mesesneta o razvoju srbskega slikarstva v srednjem veku. Mesesnet živi v Skoplju že dalje časa in ima torej priložnost na licu mesta proučevati bogate zaklade srbske srednjeveške umetnosti, ki so se nam ohranili v številnih vzdušninah srbskih vladarjev srednjega veka. V krasno zasnovanem predavanju je podal razvojno linijo srbskega slikarstva od početkov do začetka XV. stoletja, ko je turška invazija zastavila močnejši kulturni razmah srednjeveške srbske države. Srbska umetnost je bila v svojih začetkih pod močnim grško-bizantinskim vplivom vse do konca XII. stoletja. Šele v XIII. stoletju se je tega vpliva ponekod osvobodila in nastopila lastno razvojno pot, na kateri je dosegla tako umetniško višino, da je prekašala tudi takratno italijansko umetnost. Z besedo in na skriptičnih slikah je pokazal predavatelj na številnih primerih, ki jih je kronološko nanašal in med seboj primerjal, vse posebnosti in značilne lastnosti takratne srbske slikarke tvorbe. Oborožen z bogatim znanjem in fino intuicijo je jasno orisal predvsem razvoj slikarskega sloga in skušal izpodbiti mnenje onih učenjakov, ki hočejo videti za vsako ceno v srbski umetnosti srednjega veka izredno silne zapadne vplive zgodnje re-

ELITNI KINO MATICA

V PREKRASNEM EDINSTVENEM VELEFILMU:

MART

PO KOMIČNI OPERI F. v. FLOTOWA.

KDO JE VIDEL TA FILM, JE NAVDUŠEN OD SMEHA, PETJA, GODBE IN ODLIČNE ZABAVE!

DANES OB 16., 19.15 in 21.15 URL

PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDNIK!

Tenorist svetovnega slovesa
Helge Roswaenge
in slovita radio pevka
Karla Spletter

KDO JE VIDEL TA FILM, JE NAVDUŠEN OD SMEHA, PETJA, GODBE IN ODLIČNE ZABAVE!
DANES OB 16., 19.15 in 21.15 URL

u— Vpliv visokogorskega podnebja na človeka. Jutri bo predaval v alpinistični šoli T. k. Skale fiziolog dr. Seliškar o tem zanimivem predmetu. Začetek ob 20. Vstop prost.

u— Geografsko društvo na univerzi je imelo svoj občni zbor v petek. Sprejelo je nova pravila in izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik univ. prof. dr. Anton Melik, podpredsednik prof. dr. Valter Bohinec, tajnik je asistent dr. Svetozar Ilesič, blaginjak prof. dr. Roman Savnik, upravniki »Geografskega vestnika« je prof. Zvonko Hočevar, knjižničar cand. phil. F. Pengov, odbornika docent dr. Ivan Rakovec in prof. Silvin Kranjec, revizorji šef prosvetnega oddelka prof. Josip Breznik, notar Mate Hafner in bibliotekar dr. Jože Rus, Svečano obležje je dal zborovanju z aplavzom sprejeti sklep, da postane prof. Ferdo Seidl častni član Geografskega društva.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v SISKI (Telefon 33-87)

CONRAD VEIDT
v močnem monumentalnem filmu
AHASVER

Po znani legendi o večnem židu.

Kot dopolnilo
Foxov zvočni tednik

Predstave v torek, sredo in četrtak
ob 8. uri.

V petek ob 20. uri pripoveduje
g. Rajko Kos o zimski olimpiadi v
Ga-Pa, ob spremljavi slik.

Vstopnina Din 3.—

V soboto ruski velefilm:
ZENA ZA TISOČ RUBLJEV.

u— Poročilo o Masarykovem večeru (glej »Jutroc« z dne 8. t. m.) naj zaradi jasnosti in popolnosti popravimo v toliko, da je poslovalo pri Akademski odelok Jugoslov. čehoslovaške lige, kakor liga sama združuje tudi njen Akademski odelok članstvo brez razlike svetovnonazorske in politične usmerjenosti. Izmed pokroviteljev prireditelja sta bila navzoča tudi ban dr. M. Natlačen in župan dr. Juro Adlešič.

u— Proračunska seja mestnega sveta ljubljanskega se bo vršila v sredo 11. t. m. ob 17. v veliki dvorani mestnega poglavarstva.

u— O vsjoji oblikovanega sadnega drevja bo jutri ob 19. predaval v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi g. Frido Lenard iz St. Vida. Že ime lastnika najlepšega vrta z oblikovanim drevjem v deželi nam jamči, da bo dvorana prejemajna. Predavatelj nam z okrog 100 diapozitivov pokaže predvsem vse podrobnosti vzgoje stenskih in prosto stoječih špalirjev. Kakor vsa predavanja podružnice SVD je tudi to brez vstopnine.

FOTOAMATERJI!

Foto aparat kupite ali zamenjate najugodnejše pri

pri Foto Touristu
LOJZE ŠMUC-U
ALEKSANDROVA C. 8.

u— Spored klavirskega koncerta, ki ga izvajal v petek 13. t. m. pianist Pavel Wittgenstein, je naslednji: najprvo izvajal Bach-Brahmsovo »Chaconne«, nato sledi Mozartova arija iz »Figara«, Bourree od Saint Saens-a in 3 Chopinov »Etude«, ki jih je priredil za levo roko Godovski. V III. delu za igra svetovno znani pianist najprvo Lisztovo parafrazo na melodijo Verdijevega »Rigoletta«, zatem pa še Rosenthalovo parafrazo na Straussov valček. Umetnik, ki je znan po vsem svetu, igra samo z levo roko najtežje klavirske skladbe. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah v knjigarni Glasbene Maticе. Koncert bo v Filharmonični dvorani.

u— Trboveljski slavski bodo polni prihodnji ponedeljek v unionski dvorani deloma popolnoma nove stvari, deloma pa že znane najlepše skladbe iz bogatega svojega repertoarja. Ponovno bodo pokazali Ljubljanski nam svojo visoko umetnost, konec meseca pa odidejo v Prago na festival. Vstopnice v knjigarni Glasbene Maticе.

u— Četniki so sborovali v nedeljo v salonu pri Mraku. Prišli so številni člani in poverjeniki iz vse dravske banovine. Predsednik g. Janković Bratislav je narisal ležavo, ki so nastale v teku leta a jih je društvo premagalo tako, da bo sedaj možno z vsemi silami delovati. Sledilo je tajniško in blaginjsko poročilo g. Zajca, ki mu je

bila podana razrešnica s pohvalo. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Janković za podpredsednika g. Kapus, ostali upravni in nadzorni odbor pa se je mnogo izpremenil. Pri slučajnostih so se oglašili k besedi mnogi člani z raznimi vprašanji in predlogi, sprejetih pa je bilo tudi več važnih sklepov. Po občnem zboru, ki je potekel v najlepšem razpoloženju, je članstvo ostalo še dalje časa v prijetnem bratskem razgovoru.

u— Kako si razlagajo kmetje vreme v marcu? Marc ima zakriviljen rep; če ne otepa z rilcem, pa z repom. Sličen izrek je zelo v navadi: Marc znese jajce na dolo, skali vodo, spravi zrnje v prah in napasa ovce z mladiko. Po stoletni praksi je marc najbolj ugoden, če je mrzel in da ne začne zeleneti. Zaradi ozimne setve mora biti obenem suh, najbolje je brez snega. Toplemu marcu navadno sledi mrzel april. Dobro znana je tudi napoved: Če marc prah okrog pometa, nam dobro leto obeta. Vodnik je pel: Kos prepeva, gnezdo znaša mrzli marec gori gre. Pogosto čujemo: Kar marca zeleni, se rado posuši. Tudi obratna domneva ni redka: Če marca grmi, lakota beži, ali pa: Če marec vabi ovčice na paše zelene, jih april spet v hleva nažene. Najznačilnejši je vsekakor dan 40 mučenikov, 10. marca: 40 mučenikov stalno drži svoj ugled namreč da se vreme tega dne vleče skozi vso pomlad. Pomlad na Marija lastovke v deželo pripelja, jesenski hlad pa jih odpelja. Povejmo še katero o snegu: Marecve sneg smodi, aprilov gnoji. Ali pa: Če dolgo v marcu sneg leži, ozimna setev se mori in če Gabriela dan zmruže, potem slana več ne škoduje. Dne 21. marca je začetek pomladi, takrat sta noč in dan enako dolga. Dan je 1. marca dolg 11 ur, 31. marca pa 12 ur 42 minut. Ubojgače staro pravilo, da spomladi nosite kolikor mogoče dolgo zimsko, jeseni pa čim dlje letno obleko.

u— Sestanek jugoslov. kirurškega društva, sekcija Ljubljana, v predavalnici ženske bolnice v Ljubljani v torek, dne 10. t. m. ob 18. Spored: šef dr. Lavrič, primarij dr. Guzelj, dr. Peršič, dr. Zumer. Demonstracije slučajev.

u— Šah. klub »Triglav« se je preselil v nov lokal: lovsko sobo hotela Miklič. Sestanki vsak torek in četrtak ob 20. Prvenstveni turnir za 1936. prične danes. Prijave danes do pol 21. ure.

u— Železničarji gradbene in progovarskevalne službe so se sestali v dvorani »Slogec«. Včlanjeni so v UNJBZ. Predsednik Zane Kavšek je lepo omenil namene odeloka in poudaril potrebo še tesnejšega delovanja vseh, da se doseže vsaj minimalni uspehi. Posebno težko stanje vlada pri progovnih telavih, ki se jim mora odločiti. Del je dovolj, toda krilatica »nema kreditca krajša delavcem delovni čas. Čuvaj čaka, da dobe nočne doklade, ki itak niso bogve kako visoke, desetarji upajo na zboljšanje zakonskih trdot glede njihovega napredovanja v I. zvanistični kategoriji itd. Osebe si s pomočjo organizacije pomagajo širiti strokovno znanje v raznih strokovnih tečajih, kar je hvalevredno. Pri volitvah se je znova izkazala znana harmonija tega dela uslužbenstva naših železnic. Izbrali so nov oditor, ki daje upanje na plodnosno delovanje v bodočem letu. Kot uvod k občnemu zboru se je vršilo še predzborovanje progovnih čuvajev in desetarjev, ki je poteklo v najlepšem redu.

u— XV. redni letni občni zbor ljubljanske podružnice zveze bančnih, zavarovalnih in industrijskih uradnikov Jugoslavije je bil v četrtak ob 20. v salonu »Zvezdec«. Izporočil predsednika g. Vrančiča, tajnika g. Ludvika ter blaginjska g. Grudna je bilo razvidno, da je društvo prebrzdilo v preteklem letu težko krizo, a je kljub temu pod marljivim vodstvom upravnega odbora lepo napredovalo. Po odobrenju zapisnika in raznih živahnih stanovskih debatah, je predsednik nadzornega odbora g. Štih predlagal staremu odboru razrešnico, nakar so sledile volitve. Predložena je bila samo ena kandi-

datna lista z dosedanjim predsednikom g. V. Vrančičem na čelu in je bila izvoljena soglasno. Pri slučajnostih se je razvil dolg strokovni pogovor o razširjenju organizacije in pripravah za ustanovitev zadruge. Slednjič je bila prečitana resolucija, ki so jo navzoči sprejeli soglasno.

u— Truplo Helene Šubičeve so našli. Kakor smo poročali, se je v petek zjutraj 81 letna preužitkarica Helena Šubičeva iz Zgornjih Pirnič pri Medvodah v duševni zmedenosti vrgla v Savo Včera popoldne so truplo nesrečne samomornike našli na jezu v malem rokavu Save pod papirnico, kjer se je bilo nataknilo za neko bruno in ga je voda tako spravila na dan.

u— Spet samomor. Pri Kunaverjevih v Klečah so včera našli domačo hčerko Katarino, ki ji je bilo komaj 25 let, nezvest, n v postelji, na omarici zraven nje pa je stala stekleničica, iz katere je dišalo po lilozu. Brž so poklicali na pomoč reševalce, da so dekletke prepeljali v bolnišnico, kjer so si zdravniki na vso moč prizadevali, da kandidatko smrti rešijo življenju. A ves njihov napor je ostal zaman, Katarina je že kmalu po prevozu podlegla strupu. Kakor domnevajo domači, jo je v smrt pognal obup v ljubezni.

u— Veliki plesni turnir z družabnim plesom se bo vršil neprekinjeno v soboto 14. t. m. ob pol 21. v veliki dvorani Kazine. Posebnih vabil ni. Vabljeni vsi ljubitelji družabnega plesa. Informacije pri mojstru Jenku.

Ljudem, nagnjenim

k maščobi

pomaga čaša naravne
FRANZ-JOSEFOVE

grenčice

zjutraj na prazen želodec, da dosežejo lahko iztrebljenje

Ogl. reg. št. 15-65/36

Iz Maribora

a— Mariborski Čehi so proslavili 85letnico velikega tvorca čehoslovaške republike T. G. Masaryka v nedeljo popoldne v popolnoma zasedeni dvorani Narodnega doma. Prisrčno slovesnost, h kateri so prihiteli polnoštevilni člani tukajšnjega Češkega kluba, pa tudi zastopniki tukajšnje Jugoslovensko-čehoslovaške lige, je otvoril s pozdravnim nagovorom predsednik Češkega kluba g. Franjo Bureš. Sledil je pester proslavni spored in je godba zaigrala najprej nekaj točk. Prof. Vedralova je zatem ob spremljavi g. Kozinove izvajala melodram. Sledile so točke češke šole, nakar je imel slavnostni govor o Masaryku kot velikem državniku in očetu naroda učitelj češke šole g. Drly.

a— Janko Tavtar je umrl. V Počehovi št. 93 je preminil v starosti 64 let znani industrijec g. Janko Tavtar, Blagopokojni je bil dobrodušen in širokogruden značaj. Politično je bil svojčas precej aktiven in je bil med voditelji mariborske radikalne organizacije. Dolgo vrsto let je zastopal »svojo strujo« v mariborskem mestnem svetu. Blagoga rajnega bodo ohranili v častnem spominu vsi, ki so ga poznali. Žalujemo našo iskreno sočutje.

a— Francoski večer. V nedeljo je priredil tukajšnji Cercle francais v »Veni« družabni večer, ki so se ga udeležili številni člani društva in prijatelji francoskega jezika. Po pozdravu prof. dr. Kotnika je

SREČKE

državne razredne loterije

A. REIN I DRUG ZAGREB

Gajeva 8 - Ilica 15

Žrebanje: 7. in 8. aprila t. l.

skoraj polstoletja na repertoarju zagrebskega gledališča, a je zadnjih deset let niso več uprizarjali. Avtor je znani temperamentalni ilirski književnik in politik Mirko Bogović, ki je razen tega spisal še dve nekoliko manj znani zgodovinski drami: »Frankopan« in »Stjepan, kralj bosanske, številne novele in več zbirke pesmi (n. pr. »Ljubice«, »Smilje i kobilje« »Slike i prilike«) Kot politični se je močno udejstvoval po absolutizmu, ko je postal zagrebski poslanec in veliki župan. Gubčeva vstaja je živela slovenja v tradiciji hrvatskih kmetov. Razen Bogovića jo je opisal še Avgust Senoa v znani »Seljački bunik, ki je bila izdana o priliki tristoletnice vstaje. Med tem so Kukuljevič in drugi zgodovinarji marsikaj popravili, tako tudi legendo o kranjanju na Markovem trgu; oni pet kamnov so samo temelji nekega Marijinega spomenika. Smoter kmečke vstaje je bila borba za enakost in svobodo vseh ljudi, posebno za splošno davčno in vojaško obvezo torej proti privilegijem fevdalstva in za polno demokracijo. Zato je režiser dr. Branko Gavella, sedanjí direktor drame, tudi čisto pravilno tomačil tragedijo, v kateri ni glavna oseba Gubec, temveč kmečki narod, ki se bori za svoje osnovne pravice. Vsa predstava je bila na veliki umetniški višini, posebno sta se izkazala nosilca glavnih vlog Dubravko Dujšin kot Matija Gubec in Ivo Badalić kot knez Tahi. Reprize so vse dobro obiskane in med občinstvom vlada za to domače delo veliko zanimanje.

Popolnoma v drugi svet, v življenje sodobnega vsemestnega Zagreba, nas vodi domača premiera satirične komedije »Ferdinand«, delo mladega književnika in novinarja Gena Senčića, ki sodi med najmlajšo skupino gledaliških avtorjev. Že preteklo leto je doživel Senčić velik uspeh v zagrebskem gledališču s svojim delom o starem Zagrebu in A. G. Matošu, ki je bilo največ prikazovano domače delo; razen tega je napisal še satirični roman in knjigo novel »Pokušaj«. Prvo dejanje »Ferdinanda« se odigrava v avtomatičnem bufetu v Illici, ostala dva pa v hallu Grand hotela »Toplice« na Bledu. Vse se vrti okrog kuharja kave v bufetu »Ferdinanda«, ki je sicer primitiven, a pošten mladenič iz predmestja. Nekega dne je rešil v časopisju nagradno uganko in s temi sredstvi je prišel v monden hotel, kjer spoznava vso pokvarjenost tako zvane boljše družbe, ki jo posebno zastopa njegova simpatija, »platin-blondinka« Lejla. V raznih epizodnih vlogah so prikazani različni vsemestni tipi, ki jih srečujemo v Zagrebu. Po burnih dneh na Bledu se vrača Ferdinand razočaran v skromni domači krog, k svoji materi, ki je le »gospa izpred onim« vrati in natakarcil Regini. Ta komedija je prav za prav v prvih dveh dejanjih veseloigra, satira pride komaj do veljave v tretjem dejanju. »Ferdinand« ima sicer izredno zagrebski, lokalni kolorit, predstavlja pa obenem tudi mednarodni teater po svoji snovi ter ni nič slabši od raznih tujih

Zagrebiško pismo

Letošnji teden Matije Gubca in dr. Ante Radića (9. do 16. februarja), ki ga je priredila »Seljačka sloga«, je bil zaključen z novo našudrano zgodovinsko tragedijo »Matija Gubec, kralj seljačike, ki je bila

Japonski vulkan

Sedemdeset milijonov ljudi hoče osvojiti svet — Zakaj iščeta Anglija in Amerika zveze z Rusijo

Bivši avstrijski minister dr. Mataja razpravlja v nekem članku o zadnjih dogodkih na Japonskem in primerja pri tem njih ozadje z narodno socialističnim gibanjem na Nemškem. Korenine obeh gibanj v Srednji Evropi in na Daljnem vzhodu tičijo v obubošanju višjih plasti obeh ljudstev, plemenitšev, uradništva, vojaštva, posestnikov. Vzporedno s tem se slabša gospodarski položaj, ki se izraža kot pritisk na srednje sloje, dočim so doživljale posamezne skupine mobilnega kapitala velikanški razmah. Iz tega nastaja spet antipolitratratsko gibanje tudi v številnih ne proletarskih krogih in to gibanje se veže z nekim nad vse mere pretiranim nacionalnim navdušenjem, ki izvira delno iz drugih virov.

Industrializacija Japonske je seveda dosti mlajša od nemške. Izhaja v bistvu iz svetovne vojne. Toda razvoj Japonske, ki se je šele pred nekoliko desetletji odprla svetu, je neprimerno hitrejši. Na Japonskem živijo danes druga poleg druge skupine in generacije, ki so po svojem mišljenju videti, kakor da izvirajo iz različnih stoletij. Primitivne, starodavne poglede na svet najdemo poleg pridobitve moderne tehnike, ki izvira iz neke popolnoma druge kulture in ki je videti tu samovoljno vcepljena. Obubožani kmetje prodajajo svoje hčere javnim hišam, samuraji izvršujejo harakiri (v zadnjem času dajejo prednost samokretnosti), poleg tega pa prevladujejo gigantski trusti navzgor in v šir.

Nastal je zelo številni industrialni proletarij, ki mu vrste jači beg z obubožane zemlje. Število prebivalstva narašča skokoma. Življenjski prostor postaja ljudstvu čedalje ožji in ni čudno, da si išče prostora nazven. Toda skromni Japonec,

Japonski cesar Hirohito

čigar življenje se vidi nam pod vsakim življenjskim nivojem, zadeva v Koreji, v Mandžuriji, v Džeholu na prebivalstvo, ki mu je življenjski standard še neprimerno nižji in poleg katerega ne more obstati. In vsak se ga brani. Kitajec ga sovraži. Američan in Avstrelac se boji njegove konkurence in še bolj njegove tujosti in sovra-

stva, ki ga čuti v njem. Ves svet ga občudja kakor železna veriga. Zatorej postajata to verigo raztrgati. Ustvarja si armado, mornarico, zračno brodogradnjo, tepta pogodbe devetih sil, ki naj bi kitajsko ozemlje ščitila pred njim, odpoveduje pomorski sporazum, ki mu vsiljuje na morju manjšo moč nego jo imata Anglija in Amerika. Dežela, ki sama na sebi ni bogata, se spušča v tekmo z obema najbogatejšima in najmogočnejšima državama na svetu, z Anglijo in Ameriko.

Takšni vojaški napori postavljajo nezastisljane zahteve na finančno moč dežele. Obubožanje in obup kmetijskega ter delavskega prebivalstva naraščata v nedogled, a tudi največji trgovci in industrialci se ne počutijo v teh razmerah dobro. Birokracija in buržoazija silita k zmernejši in previdnejši taktiki, bojita se, da bi s politiko glave skozi zid dežela ne šla v polom. Takšno zadrževanje pa napolnjuje prej omenjene ekspanzionistične plasti s prezdom in besnostjo. Japonska nima časa, da bi bila previdna. Zrtvovati mora vse, pravijo, z železno disciplino mora svojemu smrtu naproti. Sedaj ali nikoli! Čemu vse dosedanje žrtve, če bi morali ostati na pol poti?

Japonska se že ovija azijske celine, Formoze, Koreje, Mandžurijo ima že v rokah, zdaj trka na vrata Mongolije. Pritiska na Peking in Nanking, pripravljala državo, ki jo Japonci potrebujejo, da si z njeno močjo osvoji Azijo in prisili ves svet na kolena. Kaj bi torej kramarske duše, zbirali novičev, pisarji, ki hočejo zadržati nacionalni razmah Japonske? Proč z njimi, proč za vsako ceno, pa naj bodo kdor si bodi! In če so iz lastnih vrst, tem slabše zanje — posamezno življenje ne šteje nič!

Zvestna manjšina je, ki skuša dobiti usodo Japonske v svoje roke, manjšina pa, ki predstavlja tudi v očeh vladajočih in v očeh tistih, ki smatrajo njene pripadnike za fantaste, pravo Japonsko. Je pretirana, po svojih idejah zastarela, toda japonska. Vse konservativne sile v deželi čutijo simpatije za pobornike te vsegomočnejše Japonske, tudi če so prisiljene, da jih v interesu dežele pritiskajo ob tla, da se borijo proti njim, da jih celo streljajo. Kam bo to privedlo? Japonska je ognjenik. Ki iz svojega žrela neprestano bljuje lavo. Fudžijama ni zaman nje narodni simbol. Država, ki se tu ustvarja, v doglednem času ne bo prav nič zaostajala po velikosti za sovjetsko Rusijo. To pojasnjuje, zakaj iščeta Amerika in Anglija zveze z Moskvo, pa naj jo v svojem srcu še tako sovražita.

Drugič se je oženil

Znani filmski igralec Douglas Fairbanks, ki je bil v prvem zakonu ožen za Mary Pickfordovo, je po ločitvi od svoje prve žene sklenil nov zakon z lady Ashley. Na sliki vidimo novoporočence na pariški promenadi.

Reševanje brezposelnosti v Franciji

Serrautova vlada je posvetila med drugim svojo posebno pozornost vprašanju nezaposelnosti na Francoskem. Tako je že dan odredila, da se morajo mladi nezaposleni, ki se niso izučili nobenega rokodelstva, sedaj izučiti, posebno v tistih strokah, kjer izločanih ljudi primanjkuje. V raznih krajih Francije so osnovali šest centrov za te nezaposlene, v bližnjem času ustanove še štiri. Oblasti pošiljajo mlade nezaposlene v te centre. Vlada skuša odpočiti tudi bedi nezaposlenih duševnih delavcev. Osnovala bo zanje posebne podporne fondre in jim bo olajševala iskanje dela v strokah, za katere so sposobni. Prodaja posebne poštne znamke za brezposelne duševne delavce o obliki 10-odstotnega prostovoljnega prispevka na običajno znamko po 50 centimov, je doslej v manj nego dveh mesecih vrgla 540.000 fr.

Fotografiranje v temi

V Düsseldorfu se je vršil pred 250 učitelji fizike tečaj o fotografiranju z infrardečimi in ultravijoličnimi žarki. Predavatelj so pokazali lastnosti teh žarkov in njih praktično uporabo, posebno v medicini in kemiji, poleg tega so pokazali na poskusih z opalnimi stekli, zakaj je nebo modro, zakaj imajo avtomobili v megli rumene filtre na lučih in kako je mogoče skozi začaden ozračje fotografirati daljave do 100 km. S primernimi filtri je mogoče fotografirati celo v temi. Tako so delali v popolnoma zatemnjeni predavalni dvorani portretne posnetke z infrardečo svetlobo, ki jim je bilo le malo videti, da niso nastali po običajnem potu.

Z bojišča v Vzhodni Afriki

Abesinski vojaki med odmorom za prvo bojno črto

Tragikomedija lepe Arlette

Staviska pleše v njujorskem Francoskem kazinu kot običajna članica plesnega zbora

Ob 48. cesti in 7. aveniji v New Yorku je lokal, ki se imenuje »French Casino«, kjer se vrli ameriški purgari seznanjajo s tajnostmi pariškega življenja. Tako, kakor si Američani predstavljajo te tajnosti. Girli mečejo roke in noge zelo visoko, vzklikajo »O-lalac in so precej goji. Gledalci se zde samim sebi malo frivolni in zelo pariški, zato se tudi dobro zabavajo.

Nu, in med temi girli najdeš lahko Arlette Stavisko.

Se vedno je zelo lepa, srednje velika, vitka, prav elegantna pojava. Ni težko, predstavljati si v njej očarljivo manekenko Arlette Simonovo, v katero se je bil zaljubljen veliki goljuf Staviski. Ovažno glavo ji odaja krasno, črno lasovje, oči so ji velike pod dolgimi trepalnicami, v vsem čutiš, da je pomembna ženska. Zvezdnica.

Toda, žal, tu v Francoskem kazinu ni zvezdnica. Prihaja s celo vrsto drugih girlov na oder, meče roke in noge visoko, toda druge jih mečejo še višje. Ne ve prav, kaj bi počela s svojimi rokami in nogami. Je pač samo plesalka iz zbora, in dela svojo stvar tako dobro, kakor ve in zna, toda videti je, da se vsega tega ni učila. Razen tega so druge toliko mlajše, in to je vendar najvažnejše za plesalko iz zbora. Druge mislijo resno, kadar se smehljajo publiki, kajti to je njih poklic, Arlette pa se smehlja le zato, ker so ji dejali, da se mora smehljati. Ne gre ji zares s tem nasmehom in to vendar tudi ni nje poklic. Nje nasmehe je prisiljen, kakor da na nekaj čaka.

Čaka naslednjega »slučaja Staviskie«. V isti uri, ko so jo v Parizu opustili, češ da se ni udeleževala splestev svojega moža ali ni zanje vedela, je podpisala pogodbo, ki ji jo je predlagal neki ameriški impresario. Po tej pogodbi je bila za tri mesece angažirana kot zborna plesalka v Francoskem kazinu v New Yorku. Ponudili so ji 50 dolarjev na teden, plačo, ki je primerna za majhno zborna plesalko. Toda to je bilo le po strani. Ameriški impresario je bil preveč ameriški, da bi bil samo zavoljo te-

Zrtev abesinske vojne

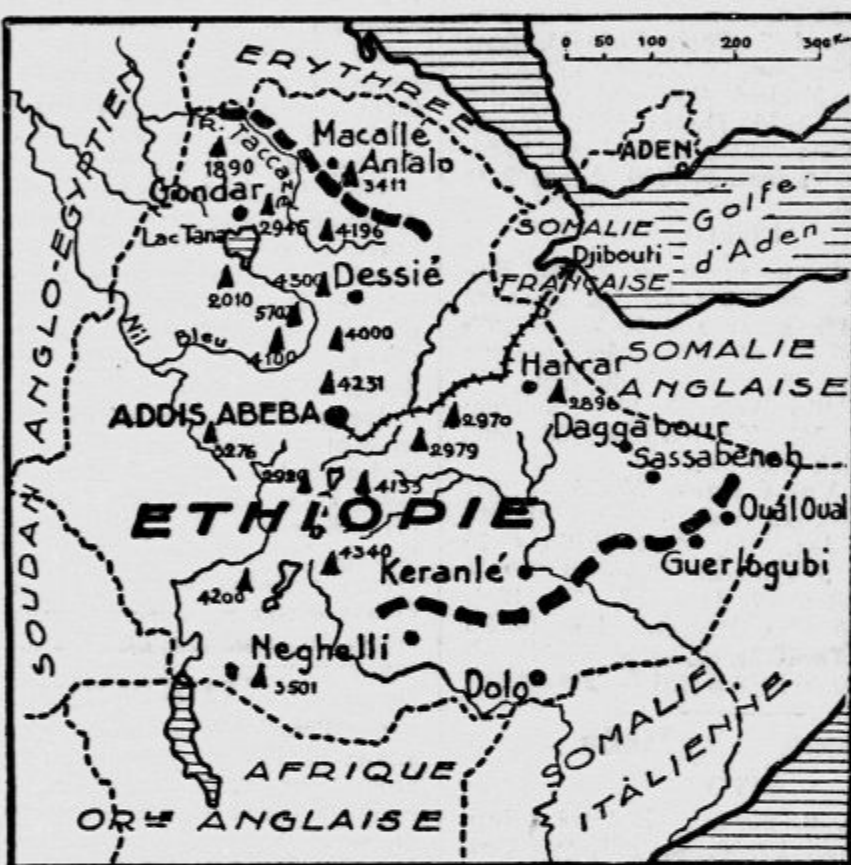
Angleški major Gerald Burgoyne je postal žrtev italijanskega bombnega napada na bolnišnico angleškega Rdečega križa v Abesiniji. Letalska bomba ga je tako poškodovala, da je podlegel ranam.

Sonja Henie se posveti filmu

Mnogokratna svetovna mojstrica in olimpijska zmagovalka v umetnem drsnju, mlada Norvežanka Sonja Henie, ki je pred kratkim izjavila, da se dokončno odpoveduje nadaljnjim velikim mednarodnim tekmovanjem v tej stroki, se preseli baje k filmu. Prejela je vabilo iz Amerike, da bi tam sodelovala pri filmu in se je že vkrcala za Zedinjene države.

Točno plačaj »Jutro« naročnino Varuj svojem zavarovalniku

Ustavljene sovražnosti

Po vesteh iz Asmare je italijansko vrhovno vojno poveljstvo dalo ustaviti sovražnosti proti Abesincem. Na zemljevidu vidimo, položaj Italijanov na severu in jugu ob premirju (črtkasti pasovi)

Zadnje ure prof. Pavlova

Slavni ruski fiziolog se je do zadnjega zanimal za svojo stroko in je še tik pred smrtjo hotel vstati iz postelje

O zadnjih urah slovitega fiziologa prof. Pavlova poročajo moskovski listi sledeče:

Pavlov ni prav do zadnjih dni spremenil svojih življenjskih navad. Celo v največjem mrazu je hodil v lahkem plašču in brez galoš iz hiše. Šest tednov pred smrtjo se je prehladil, delal pa je navzlic kašlju dalje. Imel je visoko vročino, toda dobra volja ga ni ostavila. Živo se je zanimal za potek svoje bolezni in se je počeno ježil, ker ga je ovirala v delu.

Ko se je bolezen obrnila na slabo, je moral leči. Prof. Pletnev ga je preiskal in je pri tem omenil problem refleksov jeter na možgane. Takoj je Pavlov oživel. Začel je s Pletnevom diskutirati in je prosil, naj mu pošlje knjigo prof. Čionova o tem vprašanju.

Zvečer naslednjega dne so zdravniki ugotovili, da je postalo njegovo stanje nevarno. Pavlov pa je samo dejal: »Čionovo knjigo sem prebral in o njej razmišljal. Je zelo zanimiva.« Naslednji dan je bilo njegovo stanje brezupno, pojavila se je obojestranska pljučnica. Zdravniki poročajo, da temu nepremagljivemu možu niti

tedaj ni prišla misel na smrt na um. Misli je samo na svoje delo. Ob 7. zvečer je začel srčni utrip slabeti. Pavlov je izgubljal zavest. Pogovori zdravnikov so ga spravili k zavesti. Nenadno se je dvignil in dejal: »Čas je, da vstanem. Moram se obleči.« To je bilo zadnje vzgorenje njegove življenjske energije. Nekoliko minut pozneje je bil mrtev.

Pokrivala oznanjajo pomlad

Dva klobučka najnovejše ženske mode

Oporoka mrtvega patriarha

V Carigradu so odprli oporoko nedavno umrlega patriarha grške pravoslavne cerkve Fotija II. Vse svoje imetje, ki obtežijo iz dragocene knjižnice z mnogimi redkostmi in iz zbirke pravoslavnih cerkvenih oblačil, je pokojnik ostavil svoji patriarhiji. Ostavil pa je tudi velik dolg v znesku 42.000 turških funtov. V sveti sinodi so nastali težki spori, ker je del njenih članov proti temu, da bi sprejeli patriarhovo zapuščino, ker bi prevzem dolgov pomenil preveliko obremenitev patriarhije.

Nove angleške znamke

S koncem leta izdajo na Angleškem nove poštne znamke s podobo kralja Edvarda VIII. en face. On sam je odredil, da ga morajo te podobe predstavljati v mornariški uniformi do pasu brez pokrivala. V toliko se bodo te znamke znatno razlikovale od dosedanjih, kajti že od 1. 1840. dalje so izdajali na Angleškem znamke s podobo vladarjeve glave same.

ga prišel v Pariz. V New Yorku je vendal toliko brezposelnih girlov, ne glede na to da umejo svojo stvar bolje delati nego je zna Arlette Staviska. Če ji je dal podpisati pogodbo, če jo je spravil v salonski kabini čez ocean, če jo je v New Yorku nastanil v enem najboljših hotelov, kjer velja morda en sam obed 50 dolarjev, isto toliko, kolikor ji je obljubil tedenskega gaže ali bolje rečeno tedenskega prispevka za male izdatke, tedaj je imel sideo.

Ideja pa je bila naslednja: Arlette naj bi nastopala nekoliko tednov kot zborna plesalka, potem naj bi, »nepričakovano« seveda, obiskal časopisni reporter predstaviti in odkril tam Arlette. To odkritje bi šlo z debelimi naslovi skozi ves ameriški tisk. Nastala bi senzacija, intervjuji i. t. d. Samo pomislite: slovita Arlette kot plesalka! Obsuli bi jo, oziroma njenega impresaria, s ponudbami. Prejela bi ponudbe, da bi pisala zgodovino svojega življenja, da bi prevzela vlogo zvezdnice v kakšni reviji, Park-Avenue bi se zanj trgala, možne ponudbe bi prihajale od vsepovedov. Skratka: nastala bi konjunktura pod imenom Arlette Staviske.

A kako žalostno se je to obrnilo in kako neumno!

Bil je katerikoli reporter, ki je zvedel bogsigavdi kako za njeno potovanje v Ameriko, čeprav so ga skrivali. Najprvo so o tem poročali v Parizu. Ameriški poročevalci ob Seini so nato vest brzojavili svojim listom. Ti so novico objavili z nekoliko vrsticami. Ni več nego z nekoliko vrsticami, ob prvem Arletinem nastopu. In od tedaj vlada grobni molk okoli vdove Staviske...

Sedaj seveda ne more biti več govora o senzacionalnih odkritjih. Zdi se, da je bila vsa pot preko velike luže zaman, zaman vsi veliki stroški v hotelu. Reporter se ne bo pojavil nikoli več, nobena revija se ne bo trgala za Arlette, nobena filmska družba, noben zaljubljeni snubec z milijoni v žepu. Park-Avenue se bo bavila z drugimi problemi. Kvečjemu če bi iznajdljivi impresario dobil kakšno drugo »ideo«.

S tem se ta čas tudi bavi Pol kraljestva bi dal za takšno idejo, idejo, ki bi obnovila senzacijo. Kajti če do tega ne pride, tedaj bo morala Arlette še dolgo dvigati roke in noge ter vzklikati »O-lalac. Toda ne v Francoskem kazinu, kajti tam so druge, ki znajo to bolje.

Globoka ironija je v vsej tej stvari. Na Francoskem so umirali ljudje, izginali politiki, skoraj bi bilo prišlo do revolucije, ker so odkrili afero Staviski, ki je niso utegnili prikriti. V New Yorku pa se prijemlje neki impresario za glavo in neka ženska vzklika otupano »O-lalac, ker neče biti od nikoder afeze Staviskega«.

ANEKDOTA

Ko je sloviti Picasso slikal še kubistično, ga je nekdo vprašal, da-li je narava v resnici takšna, kakršno predstavlja. »To bi bilo strašno!« je odgovoril Picasso.

VSAK DAN ENA

»Zakaj so te prav za prav odpustili iz službe?«

»Paznik, eden izmed tistih, ki lazijo ves dan okrog z rokami v žepih, je postal ljubosumen name!«

»Kako to?«

»I, bal se je, da ne bi mene smatrali za paznika namesto njega.«

(Politiken)

H. CVETIN:

Zadnja stran

Remec je resno pokimal. »Tudi jaz sem že mislil nanj! — M. J. — monogram — in Marko Justin! — Nu, saj bomo videli — S temi besedami, ki so mu rade prihajale na jezik, se je nekoliko utrjen spustil v najbližji naslanjač.

»Mislim, da za zdaj lahko končava, doktor — močno se mi že blede o postelji — in jutri bova imela še dovolj časa za ukvarjanje s svojimi teorijami, jelite? — Sicer pa, ali so mrljica odpeljali? — Da in sobo smo fotografirali z magnezijevim bliskom.

»Izvrstno — zmerom se spomnite vsega! —

Pravisti mah, ko se je dr. Potnik, vesel te pohvale, hvaležno nasmešnil, so se vrata odprla, in spet se je pokazal na pragu redar.

»Spodaj v veži je gospod, ki bi rad govoril z gospodom profesorjem!« je javil, ko ga je komisar izpodbudljivo pogledal.

»Kakšen gospod?«

Redar je v zadregi skomignil z rameni. »Nisem ga vprašal!«

»Prav ste storili!« je prikimal Remec. »Nu — če je tako, privedite poznega gosta gor!« In ko je redar izginil, se je zehaje obrnil k doktorju:

»Podoba je, da je pot do postelje še dolga!«

8 Nato je počasi vzel svoj usnjeni tok iz žepa in si postregel s sumljivo temno smotko. »Ali hočete tudi vi kaditi, doktor?«

Potnik se je z zgornjo naglico pobranil. »Hvala, gospod komisar, moje cigarete so mi ljubše.« »Strahopetec!« se je zasmejal Remec in si obrazil strupenko. Nato je molče kadil, dokler se niso vrata odprla in ni stopil mlad človek čez prag.

Zadrega in zmeda sta mu bili že prerazločno zapisani na drugače prikupljivih črtah. Živčno si je segel z roko po odkriti glavi, med tem ko mu je zblodil pogled od komisarja k doktorju in nazaj.

»Ne zamerita, gospoda — vse to mi je res nerazumljivo! — Mislim sem govoriti s stricem — namesto tega pa —«

»Vse vam pojasnim, gospod Justin,« je počasi rekel Remec, poudarjaje vsako besedo. »Saj ste gospod Justin?«

»Seveda — kakopak —« je ta osupel pokimal. »V svojo veliko žalost vam moram povedati, gospod Justin, da je postal vaš stric, profesor Dolenc, žrtev nizkega zločina! — O polnoči ga je nekdo umoril — ustrelil!«

Med tem, ko je govoril, ni komisar niti za trenutek odvrnil oči od prisleca. Vendar ni bral na njegovem obličju ničesar, kar se ne bi bilo ujemalo z nepričakovanostjo te novice.

»Moj stric — umorjen? — Ali — to je —«

»Na žalost resnica, gospod Justin! — Sicer pa dovolite: komisar Remec — meni je poverjena preiskava o umoru. — Srečno naključje je da

morem tako hitro govoriti z vami o strašnem dogodku. Morda mi kot umorjenčev nečak lahko pokazete kako sled?«

Marko Justin menda ni takoj razumel komisarjev besed. Šele čez nekaj časa je toliko premagal svojo prepadenost, da je počasi zmajal z glavo. »Vse to mi je popolnoma nerazumljivo, gospod komisar!« je začel, a Remec mu je segel v besedo in pobral orožje, ki je še ležalo na pisalni mizi.

»Povejte mi, gospod Justin, ali poznate ta samokres? — Z njim je storilec ubil profesorja.«

Remčevi pazljivosti ni ušlo, da se je Justin zdajci vznemirjeno ugriznil v ustnico; vendar je prisodil to umljivemu razburjenju, ki je moralo navdajati mladega človeka. In nič razočaran ni bil videti, ko je Justin zatrdil: »Jaz — ne — tega samokresa res ne poznam, gospod komisar.«

»Hm — in podatkov mi ne veste dati nobenih?«

»Ničesar takega ne vem —«

Marko Justin je bil stopil k pisalni mizi, kakor da bi se hotel še enkrat ozreti na samokres. Zato ni videl, kako je Remec previdno vzel sivi klobuk, ki je ležal nedaleč od njega na stolu, in ga je zamišljeno sukati med prsti.

»Mda — gospod Justin — potem vas ne bom več zadrževal! Pozno je — gotovo ste že utrujeni — in jutri lahko še enkrat govoriva o vseh reči, kaj ne da?«

»Seveda sem vam vsak čas na voljo!« V Justinovem glasu je mahoma zazvenela čudna udruženost. »A težko da bi vam mogel povedati kaj

»Nu — saj bomo videli!« izgovorila, prosim — tu je vaš klobuk!« Napeta črta se je zadržala Remcu v kotičke ust.

Marko Justin je počasi vzel sivi klobuk, ki mu ga je molil komisar, si ga počasi delal na glavo in se obrnil, da bi odšel.

»Lahko noč, gospoda —«

Ko je bil že med vrati, ga je dohitel Remčev glas, rezek kakor nož: »Samo trenutek še, gospod Justin.«

»Prosim?«

»Ali je klobuk res vaš?«

»Seveda je — —«

»Če je tako — še majhno vprašanje — kako je prišel vaš klobuk semkaj v knjižnico?«

Marko Justin je osuplo zastrmel v komisarja.

»Ali — na glavi sem ga prinesel!«

»Motite se, gospod Justin! — Klobuk je že ležal v knjižnici, ko ste vstopili!«

»Ali, to je vendar — —«

»To je dejstvo, ki vam ga gospod dr. Potnik rad poudari.«

Marko Justin je vzel klobuk z glave in ga zamišljeno pogledal. Nato se mu je počasi zasvetilo.

»Da — zdaj se spominjam! — Brez klobuka sem prišel semkaj — ves večer že nisem imel klobuka na glavi — —«

»Tako« je kratko rekel Remec.

»Mislim — mislim sem, da sem ga pustil v gledališki garderobi.«

O ljubljanski mestni pristavi

Odgovor Zdrženju prevoznikov v Ljubljani na članek »Kako so gospodarili z mestno pristavo«, objavljen dne 7. marca v opoldanskim izdaji »Slovenca«, »Slovenskem domu«.

Ljubljana, 9. marca.

Pravilno piše pisec tega članka, ko pravi, da je mestna pristava bila ustanovljena med svetovno vojno zaradi tega, ker je takratna vojna uprava pobrala privatnikom skoraj vse konje in je potem logična posledica tega bila, da privatniki teh voženj niso mogli opravljati. Nikakor pa ni bilo potrebno, da je mestna pristava obstajala še po vojni, še manj pa, da obstoja danes ter odjeda privatnim voznikom še tisti bori košček kruha.

Ne bomo se spuščali v to, v koliko je mestna pristava rentabilna za mestne finance, ker vsak strokovnjak dobro ve, kako se ta malenkostni prebitok na papirju doseže. Smelo trdimo, da bi mestna pristava vsako leto končala z deficitom, ki bi znašal preko 100.000 Din, če bi se avtomobilske vožnje, kočijske vožnje za komistije, nadalje nočne vožnje za pometanje in vožnje za škropljenje v zaračunavanju znažale na tisto višino, kakor bi se faktično tudi morale. Naj se te vožnje razpišejo, pa se bo to takoj pokazalo. Nočne vožnje za čiščenje in pometanje bi vsak privatni prevoznik prevzel za polovico tiste cene, katero mestna pristava (namreč Din 35 od ure) cestnemu nadzorstvu zaračunava. Prevoz premoža zaračunava po Din 160 od vagona, prevoz z osebnim avtomobilom zaračunava po Din 6,50 od 1 km in še vse čakanje posebej, dočim bi to vsak avtopodjetnik rad prevzel za polovico ceno. Navadne kočijske vožnje za komistije in slično se zaračunavajo po Din 50 od vsake začete ure, dočim bi privatni podjetnik to rad prevzel za Din 20 od ure. Pisec članka naj raje zaščiti davkoplačevalce ter naj zahteva, da se vse spredaj imenovane vožnje razpišejo, pa bo videl, kako je mestna pristava konkurenčna in rentabilna.

Mestni travniki so pred ustanovitvijo mestne pristave donosali mestni blagajni lep dohodek. Sedaj jih uža mestna pristava vse brezplačno in lahko vsled tega vnaša stroške za seno v proračun z zneskom Din 45 za 100 kg, dočim vsakega privatnika stane seno Din 75 za 100 kg. Naj gredo mestni travniki zopet na dražbo, naj se gnoj, ki se za gnojenje teh travnikov porabi, vnese v proračun z zneskom Din 150 za vsak voz, kakor se privatnikom prodaja od mestne pristave, pa bo mestno pristavo seno tudi stalo toliko, če ne še več kakor privatne voznike. Kako bi pa aktivnost in konkurenčna zmožnost mestne pristave izgledali šele potem, če bi iz svojih proračunskih postavk nabavljala tudi vsa prevozna sredstva, kakor si jih mora vsak privatni podjetnik, in če bi se potem ta inventar v vsakoletnem proračunu tudi odpisoval, kakor bi se moral, o tem pa raje ne govorimo.

Res je, kar trdi dopisnik, da je mestna pristava vedno postopoma zniževala ceno vožnjam pri cestnem nadzorstvu, tako da je padla od Din 175 na Din 110 za enodnevno vožnjo. Ni pa res, da so se potem po tem cenah morali ravnati tudi privatni vozniki ter da je s tem mestna pristava prihranila mestnemu zakladu velike zneske. Ravno obratno se je tu godilo. Privatni vozniki so pri vsakoletni licitaciji zniževali svojo ceno in vsled tega je še na prtisk mestna pristava sama morala zniževati ceno. Cene prevozom so se pa zniževale zaradi splošne ponicitve sploh in pa tudi vsled vedno večje nezaposlenosti privatnih voznikov in nima pri tem zniževanju mestna pristava niti najmanjše zasluge. Da je temu res tako, je dokaz tudi to, da so marsikatero leto privatni vozniki pri cestnem nadzorstvu prevažali po nižji ceni, kakor pa je te vožnje zaračunavala cestnemu nadzorstvu mestna pristava. (Razlika je znašala od Din 10 do Din 20 za par konj na dan.) Šele na protest javnosti se zadnji dve leti to ni več godilo. Iz tega sledi, da tudi ni res, da so privatni vozniki pri razpisu mestnih voženj za leto 1934, vsled tega morali pristati na ceno Din 110, ker je mestna pristava šla s ceno na ta znesek, temveč je resnica ta, da je upravni odbor mestnih voženj takrat to ceno določil vsled tega, ker je nekaj privatnih prevoznikov s tako nizko ceno oferiralo.

Mestna pristava, če se nekaterim zdi, da mora obstojati, naj bi se bavila samo s škropljenjem in pometanjem ulic ter z izpraznitvijo greznic, za kar vse so potrebni specialni vozovi, vse druge vožnje naj bi se pa oddale privatnim voznikom, ki jih bodo lahko dosti ceneje napravili kot birokratizirana mestna pristava. Na eni strani se bi s tem precej prihranilo mestni blagajni in na drugi strani se bi v tej grozni gospodarski krizi vsaj malo odpravilo privatnim prevoznikom obrtnikom-davkoplačevalcem.

Zdrženje prevoznikov v Ljubljani.

Sport

Prvenstvo Ljubljane v cross countryju

SK Ilirija priredi v nedeljo 15. t. m. na igrišču Primorje ob 9.30 cross country tekmovalce za prvenstvo Ljubljane, in sicer za posameznike, za moštva starostnih razredov ter za klube.

Tekmovalne proge vodijo po prostem zemljišču proti Posavju s startom in ciljem na igrišču Primorja. Dolžina prog znaša za seniore 5000 m, za juniorje razreda C 2500 in za juniorje razreda B 1500 m. Start juniorjev razreda B je ob 9.30, nato sledita starta juniorjev razreda C in seniorjev. Tekmujejo lahko verificirani in neverificirani člani klubov, vključenih v JLAS. Prijave je treba poslati na naslov ljubljanske sekcije Ilirije v Ljubljani, poštni predal 175. Priložit je treba prijavnico, ki znaša Din 15 za moštva in Din 5 za posameznika. Prva tri zmagovalna moštva ter trije posamezniki v vsakem razredu prejmejo priznanje. Zmagovalno moštvo in klubskem prvenstvu bo dobilo priznanje.

Število tekmovalcev enega moštva je neomejeno. Na vrstni red moštve vplivajo samo oni tekmovalci, ki dospe na cilj v času, ki ne bo slabši za 20% od časa zmagovalca. Vrstni red moštve v posameznih razredih se določa tako, da dobi zmagovalce toliko točk, kolikor je tekmovalcev doslo v predpisanim času na cilj, a vsak naslednji dobi točko manj. Točke tekmovalcev enega moštva se seštevajo ter zmaga ono moštvo, ki ima največ točk. Vrstni red klubskega prvenstva se določa na ta način, da se seštevajo točke klubov, ki jih je s svojimi moštvi dosegel v vseh treh razredih ter je zmagovalce oni, ki ima največjo število točk. Naraščaj razreda B nastopa v skupinah s tremi tekmovalci ter se vsaka taka skupina smatra kot celota in mora priti skupno na cilj. Za vse ostalo veljajo pravila in pravilniki JLAS.

Stave na domače tekme

Poleg dosedanjih stavov po sistemu Evertmans na nogometne tekme v Angliji in na Škotskem bo Fostok uvedel s 15. marcem tudi stave na domače klube, ki bodo vezane s tekmi na Češkoslovaškem, Avstriji, Nemčiji in na Madžarskem. Na kupnih za domači totalizator so naslednji klubi:

Gradjanski: Concordia. Gradjanski je po zadnjih tekmah sodeč nekoliko boljši. Jedinstvo: Sloga. Prognoza je težka, ker je Sloga izredno moštvo, a tudi Jedinstvo se je v zadnjem času zelo popravilo. Judo Makabi (Novi Sad): Radnički. Zdi se da je Makabi v boljši formi. Sand (Subotica): Bačka. Bačka je favorit. Mačva (Sabec): Nak (Novi Sad). Po katastrofalnem porazu pred desetimi dnevi bo Mačva skušala, da se na domačih tleh rehabilitira. Nato so na kuponu mednarodne telome. Young Boys: BSK. Beograščani so v zelo dobri formi. Neto sledita dva para češkoslovaške lige. DFC: Viktorija Plzen. Viktorija je favorit. Moravska Slavia: Sparta. Ta stava ne bo težka, ker je zmaga Sparte skoraj gotova. Preidemo na Dunaj. WAC: Vienna. Vienna je veliki favorit. Sport-klub: Rapid. Mi bi stavili na Rapida. Zadržaj dva para na kuponu sta: München: Budimpešta in Madžarska: Nemčija. Prognoza je tukaj zelo težka.

Na drugem kuponu so tekme v škotski ligi, ki se bodo igrale 14. marca. Vse informacije o teh klubih se dobijo brezplačno pri filijali Fostoka.

Za tekme, ki so se vršile 7. marca so rezultati stav in vrstni red točk naslednji: 2, 1, 1, 2, 2, 1, 1, 2, 1, 1, 1. Skupno 16 točk. Kvota, ki se bo izplačala, se bo naknadno objavila.

Za nedeljske skakalne tekme v Planici so prispeli znaki in vstopnice ter so pri Putniku že v prodaji, tako v Ljubljani, Celju in Mariboru. Vse obiskovalce tekem prosimo, da se pravočasno prijavijo, da bodo imeli svoje mesto v vlaku in pa da bo mogoče pravočasno postaviti zadostno število vlakov v promet. Dijaštvo, ki bo potovalo v skupinah v Planico, plača znižano vstopnino ter naj vodje izletov zahtevajo pri udruženju amušarjev Planica naloznico za določeno število dijakov. Te vstopnice se bodo oddajale samo pri režijski blagajni v Planici, ki bo kot taka označena. Za potnike, ki bodo potovali z avtomobili, bo v Planici na razpolago 10 prostorov za parkiranje. Vse promet bo pod nadzorstvom žandarmerije ter bo vsakemu avtomobilu prišli v Ratočah nakazen prostor. Ker je treba vse prostore očistiti od snega in napraviti cesto v vasi sposobno za avtomobilski promet, bo pobiralo Tujsko-prometno društvo v Ratočah Din 10 od vsakega avtomobila. Za obiskovalce tekem, ki žele ostati nekaj dni v Ratočah, Kranjski gori ali Podkorenem, bo najbrže dovoljen 50% popust na železnici. To dovoljenje bi veljalo za tiste potnike, ki bi

potovali z rednimi vlaki v soboto ali nedeljo jutraj. Ti potniki in pa oni, ki bodo prišli z avtomobili in avtobusi, bodo dobili vstopnice k tekmam na potu od šole do vojaškega kordona, s katerim bo zaprta vsa dolina Planica. Radi tega priporočamo obiskovalcem tekem, da kupijo vstopnice že pri prvih blaginjah.

JASO in skoki v Planici. Ob priliki velike prireditve v skokih bo priredila JASO dve skupni ekskurziji za svoje članstvo. Odhod prve skupine bo v petek 13. t. m. ob 7. jutraj z rednim vlakom, odhod druge skupine pa v soboto ob 7. Povratek predvidoma v ponedeljek z rednim vlakom ob 17.20. Pozivamo članstvo, da se omenjenih ekskurzij udeleži. Tovaršne odboreske obveščamo, da se bo vršila jutri ob 18. seja na tehniko.

Kolešarski podsavez Ljubljana. V svrhu razgovora o glavni skupščini saveza, ki bo 15. t. m. v Zagrebu, se vrši v petek 13. t. m. pri Amerikancu ob 19.30 izredna seja, na katero se vabijo vsi delegati včlanjenih društev. Vse kolešarske klube, ki še niso člani Kolešarskega saveza, pozivljemo, da takoj prijavijo svoj pristop, ker bo vsek nastop verificiranih dirkačev na prireditvah včlanjenih klubov strogo prepovedan. Glasom rešenja saveza in ljubljanskega podsaveza od 9. 11. 1935. se kaznujejo vozači Kolešarskega društva Zarja v Zgornjem Kašlju Kodrič Fran, Bračun Fran, Primar Ivan in Lipovšek Slavko s polletno prepovedjo starta, počenši od 1. aprila 1936 zaradi prestopa po § 10 podsaveznih pravil, ker so se udeležili 8. IX. 1935. dirke takrat še neuvčenjenega, a sedaj verificiranega SK Zalag kljub prepovedi podsaveza in društva. Naroča se vsem klubom, da imenovanih vozačev ne smejo verificirati za leto 1936.

Službeno iz LNP. Drevi ob 19. seja k. o. v podsavezni pisarni.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 15. naprej strogo obvezen trening za prvo moštvo in rezervno. V sredo trening za juniorska moštva.

SK Ilirija. Izredna seja upravnega odbora drevi ob 20.30 v damskem salonu kavarnice Emona.

Kralj Edvard VIII. prijatelj skavtov

Angleški skavti in skavti vsega sveta so s kraljem Jurijem V. izgubili velikega prijatelja in zaščitnika. Po njegovem vzgledu so podpirali to krasno organizacijo prvi državni svetniki in vladarji širom zemlje. Toda sedaj z nastopom Edvarda VIII. so skavti dobili dragoceno podpornika. Od početka skavtstva je bil ta kralj še kot princ Waleski z organizacijo angleških skavtov v tesnih zvezah. Skavtstvom se je skladal z njegovimi življenjskimi nazori in sam je živel kakor zahteva skavtstvom. Posebno globoko je zaničeval ozko srčnost in sebičnost in je ravnal zaradi tega vedno, kadar je prišel s skavti v stik, javno govoril za skavtsko vzgojo.

Skavte je v Veliki Britaniji rad obiskoval in jih je, kakor je bila to njegova navada, večkrat presenetil. Na neki družabni veselici Roverov (starejših skavtov) v Londonu se je pomešal mednje kakor eden od njih in se s njimi veselil. Skavtski krog je zelo spoštoval in ga tudi rad oblačil, kadar je skavte obiskal.

Kralj Edvard VIII. je kot prestolonaslednik prepoznal malone vsi zemeljsko oblo. Res malo je dežel, ki jih še ni videl. Dasi je v vseh deželah zastopal svojega očeta kralja Jurija V. vendar je kljub vsem oficijelnim slovesnostim, s katerimi so ga sprejemali, povsod našel toliko časa, da je obiskal tudi skavte dotične dežele, posebno v Veliki Britaniji pripadajočih krajih. Prav povsod je navduševal mladino za skavtske ideale in skavtskim vodjem priporočal, naj vnašajo pri delu vzgoje po skavtskem načinu, v katerem je videl veliko pomoč k pomirjenju narodov. Ravno zato se je udeležil mnogo velikih skavtskih taborjenj ali jamborejev, kjer se je shajala mladina vsega sveta in sklepala bratrske vezi. Posebno ga je navdušil veliki jamboree pri Liverpoolu. Takrat je bil kralj Jurij V. zelo bolan in je poslal prestolonaslednika, kot svojega namestnika. Res so ga sprejeli z vsemi častmi, a princ se je obeliskel kot skavt in je nato v svojem šotoru sredi ogromnega tabora, kjer je bilo tedaj nad petdeset tisoč skavtov iz vseh delov sveta, preživel tri dni. Ko je obiskoval razne taborje, si je prepovedal vsak svečan sprejem in je najprijaznejše obveščal z neštevilnimi skavti. Vsem onim tisočim skavtom in stotisočim obiskovalcem bo ostal v trajnem spominu njegov veliki govor v velikanski areni na prostem, kjer je toliko lepega povedal o skavtizmu in ga označil kot eno izmed najpomembnejših organizacij za pomirjenje narodov na zemlji kakor tudi za dušno in telesno prerajanje sloveštva. Naj bi njegovo naklonjenost do skavtstva posnemali tudi naši vzgojitelji in mu posvetili nekoliko več pozornosti in ljubezni, da ne bi mladina naše domovine tavela tako sama v prihodnosti.

Iz življenja na deželi

Iz Zagorja

z— Delo zagorskih kolašic. V poročilu, ki je bilo objavljeno 23. februarja, niso bili točni podatki glede darovalcev in prispevkov. Zaradi tega navaja KJS v Zagorju naslednji rezultat svoje zbirke: Nabirna akcija Zdrženja trgovcev v Zagorju v raznem blagu v vrednosti 2.555 Din, občinska uprava 800 Din, bankna uprava 500 Din, ravateljstvo TPD v blagu 300 Din, nabirna akcija v kraju 360 Din. Z vsem tem je odbor obdaroval ravno deco in stare ženice. Ravateljstvo TPD v Zagorju prispeva brezplačno kurjavo za mladinsko kuhinjo.

KLJUČAROVCI PRI LJUTOMERU. Umrli je v cvetu svoje mladosti, sar 24 let, Muhič Franc, posestnikov sin. Pokojnik je bil nacionalen mladenič in vnet Sokol. Pogreb, ki se ga je udeležila velika množina ljudi, je pričal o pokojnikovi priljubljenosti. Blag mu spomin!

RADIO

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio, gledališče, film »Naš val«. Mesecna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knačljeva ulica 5.

Torek 10. marca
Ljubljana 11: Solska ura: Pravljica o Venskem kralju (g. Viktor Pirnat).
12: Plesnice iz naših in tujih planin (plošče).
12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Lahka glasba na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Otroški kotiček: Radio orkester. — 18.40: Filozofsko predavanje (prof. dr. France Verber). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Fr. Milčinski: Pički brez zvezda - zvočna igra v prireditvi Jakoba Zvana, igravo člani rad. dram. družine. — 21.30: Plesna godba na ploščah. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radio orkester (Veseli spored).

Sreda, 11. marca
Ljubljana 12: Valčkova ura na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Slavni tenorji na ploščah. — 14: Vreme, borza. — 18: Madžarska ura: Jos. Stritar: Janko Bože, prizor za mladino. — 18.40: O kulizmu (prof. Josip Simenc). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20: Prenos iz ljubljanske opere, v odmorih: Uvodno predavanje (g. Matija Bravničar) ter napoved časa, spored, poročila.

Beograd 16.20: Orkestralni koncert. — 19.50: Slovenske zborovske skladbe. — 21: Pester večer. — 22.20: Plesna muzika. — Zagreb 12.15: Plošče. — 17.15: Otroška ura. — 20: Prenos opere iz Ljubljane. — 22.15: Plesna glasba. — Praga 19.25: Orkestralni koncert. — 20.10: Spevoigra. — 21: Nove češke sinfonične skladbe. — 22.15: Operetna glasba. — Varšava 20: Salonski orkester. — 21: Chopinove klavirske skladbe. — 22.20: Lahka glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16.05: Violinski virtuozi na ploščah. — 19.25: Prenos Mozartove opere »Rop v Serailu«. — 20.10: Arije in pesmi. — 22.25: Ples. — Berlin 18: Lahka glasba. — 20.45: Brahmsove pesmi. — 21: Orkester in solisti. — 22.30: Nočni koncert in ples. — München 18: Koncert orkestra. — 20.45: Zvočna igra. — 23: Godalni orkester. — Stuttgart 18: Kakor Berlin. — 20.45: Stari komadi za lutno. — 21: Prenos iz Berlina. — 22.30: 200 let klasične plesne glasbe. — 24: Nočni koncert na ploščah. — Rim 17.15: Glasbena zgodovina. — 20.35: Opereta »Havajska roža«.

Naše gledališče

DRAMA

Torek, 10. marca: zaprto.
Sreda, 11. marca: Družinski oče. Red B.
Četrtek, 12. marca: Pesem s ceste. Red Č.
telek.

Opozarjamo občinstvo na veliko premiero Nušičeve komedije »Pot okoli sveta«, ki bo drevi v opernem gledališču. Komad zahteva največji tehnični in personalni aparat in sodeluje v njem celoten dramski ansambl, operni zbor, balet in orkester. Baletu je poverjena važna naloga intermezov. Vsi plesni so novo naštirani na muziko Biničkoga, instrumentirano od ravatelja zagrebške opere g. Baranovića in predstavlja vsaka točka vprav koncertno vložko. Jovanče Mitić, ki je v Srbiji popularen, kakor pri nas Krjavelj ali Deseti brat, se bo v interpretaciji Cesarja brez dvoma priljubil vsem, ki ljubijo zabavo in zdrav smeh.

OPERA

Torek 10. marca: Pot okoli sveta. Premiera. Izven.
Sreda, 11. marca: Katarina Izmašova. Red Sreda.
Četrtek, 12. marca: A propos, kaj dela Andula? Red A.

Mariborsko gledališče
Torek, 10: Cigan baron A.
Sreda, 11: Zaprto.
Četrtek, 12: Ples v Savoyu. B. Gostovanje primadone ljublj. opere Zlate Gjurgjenčeve.

Pariški velesejem

od 16. maja do 2. junija 1936.
Univerzalni in mednarodni vzorčni in tehnični sejem.

Pariški sejem bo zbral na prostoru 400.000 m² preko 8000 razstavilavcev iz 34 različnih držav. Preteklo leto je imel dva milijona obiskovalcev. Ta sejem je svetovna razstava. Vsa večja industrijska podjetja pazijo, da si zagotovijo čim lepša mesta. Trgovci vseh branž so lahko sigurni, da bodo našli na tem sejmu vzorce blaga iz vsega sveta in istotako vse potrebne informacije. Za obiskovalce sejma so predvidene velike prevozne olajšave na železnicih in zračnih linijah. Vsakdo, ki hoče izkoristiti te olajšave, se mora obrniti na francoski konzulat v Zagrebu, Ljubljani, Skoplju in Splitu ali na pisarno francoskega trgovskega atašeya v Beogradu, palača francoskega poslanstva, Pariška ulica 11.

Najslajša in najboljša

kreplina pijača je

BERMET - VINO,

črtna iz Fruške gore,
Sremski Karlovci — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov, Sremski Karlovci, Fruška gora.

ZA MOŠKE OBLEKE

